

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE PODSTAWOWE GMINY DOMARADZ

OPRACOWANIE: mgr inż. Agata Buła
mgr inż. Małgorzata Słupczyńska

Rok opracowania: 2025 r.

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	3
1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania.....	3
1.2 Cel, przedmiot i zakres opracowania	3
2. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW, ZMIAN I ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY DOMARADZ	4
2.1 Położenie geograficzne i zagospodarowanie terenu Gminy Domaradz	4
2.2 Budowa geologiczna i surowce naturalne.....	5
2.3 Rzeźba terenu.....	5
2.4 Klimat.....	6
2.5 Zasoby wodne i ich ochrona	6
2.5.1 Zasoby i stan wód podziemnych (w tym. m.in. ujęcia wód podziemnych, GZWP, JCWpd, jakość wód podziemnych).....	6
2.5.2 Zasoby i stan wód powierzchniowych (w tym m.in. sieć hydrograficzna, JCWP, jakość wód powierzchniowych, gospodarka wodno-ściekowa).....	8
2.5.3 Zarządzanie ryzykiem powodziowym (w tym m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodzią ...	9
2.5.4 Zagrożenie suszą.....	9
2.6 Gleby	10
2.7 Osuwiska	13
2.8 Zasoby przyrodnicze	28
2.9 Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania z jego szerszym otoczeniem.....	36
2.10 Zasoby kultury materialnej i ich ochrona	38
2.11 Jakość powietrza atmosferycznego.....	46
2.12 Zagrożenie hałasem.....	47
2.13 Promieniowanie elektromagnetyczne	52
2.14 Zagrożenie ryzykiem poważnej awarii	53
3. OCENA STANU ZACHOWANIA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH KSZTAŁTOWANIA.....	53
4. OCENA ODPORNOŚCI ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI.....	54
5. OCENA ZGODNOŚCI DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA GMINY DOMARADZ Z CECHAMI PRZYRODNICZYMI.....	55
6. OCENA CHARAKTERU I INTENSYWNOŚCI ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU.....	56
7. OCENA STANU OCHRONY I UŻYTKOWANIA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH, W TYM BIORÓŻNORODNOŚCI.....	57
8. OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻEŃ I MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA.....	58
9. PROGNOZA DAJSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU	58
10. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	59
11. PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	60
12. PRZYDATNOŚĆ ŚRODOWISKA, MOŻLIWOŚCI ROZWOJU I OGRANICZENIA DLA RÓŻNYCH RODZAJÓW UŻYTKOWANIA I FORM ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU	61
14. SPIS RYSUNKÓW.....	66
15. SPIS TABEL.....	66
16. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	66

1. WSTĘP

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Rada Gminy Domaradz w dniu 24 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę Nr III.18.2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego. Określając ustalenia planu ogólnego gminy zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalna gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności poprzez działania określone w art. 72 ust. 1 ust. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.. Wymagania, o których mowa powyżej określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań (art. 72 ust. 4). Przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym planem i ich wzajemne powiązania (art. 72 ust. 5).

1.2 Cel, przedmiot i zakres opracowania

Celem opracowania ekofizjograficznego jest rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska, a także określenie uwarunkowań ekofizjograficznych w granicach Gminy Domaradz, określonych uchwałą Rady Gminy Domaradz z dnia 24 czerwca 2024 r. Nr III.18.2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego. Zakres opracowania uwzględnia wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U z 2002 r. Nr 155 poz. 1298) obejmujące:

- 1) rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska, udokumentowane i zinterpretowane przestrzennie,
- 2) diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska,
- 3) wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku, polegającą na określeniu kierunków i możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie,
- 4) określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze,
- 5) ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru,
- 6) określenie uwarunkowań ekofizjograficznych, formułowanych w postaci wniosków z analiz, prognoz i ocen, o których mowa w pkt 1—5, stosownie do przedmiotu i skali sporządzanego planu zagospodarowania przestrzennego, które w szczególności obejmują:
- 7) określenie i wskazanie przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych,
- 8) określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska oraz wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują.

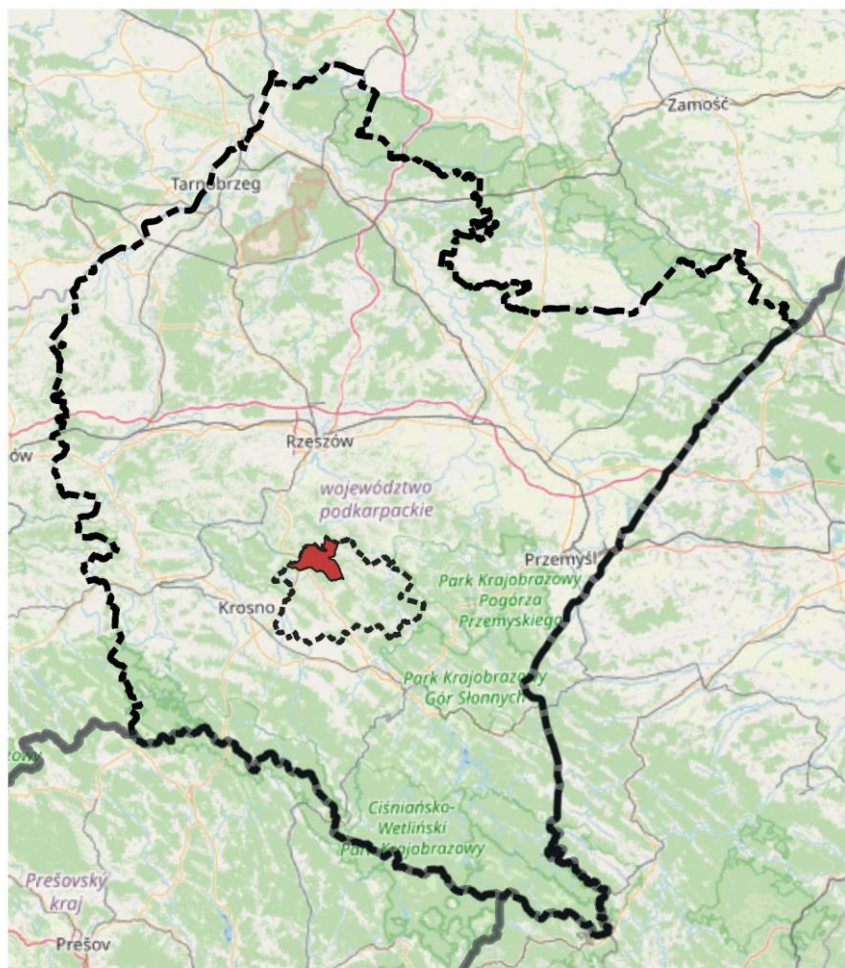
Opracowanie ekofizjograficzne zawiera część opisową i kartograficzną i wykonane zostało na podstawie dostępnych i publikowanych materiałów źródłowych oraz oglądu terenu Gminy Domaradz.

2. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW, ZMIAN I ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY DOMARADZ

2.1 Położenie geograficzne i zagospodarowanie terenu Gminy Domaradz

Gmina Domaradz położona jest w Karpatach Zachodnich, w mezoregionie Pogórze Dynowskie. Pod względem administracyjnym leży w środkowo-południowej części województwa podkarpackiego, w powiecie brzozowskim. Przez jej teren przebiega droga krajowa DK19 relacji Kuźnica (przejście graniczne z Białorusią) – Lublin - Rzeszów – Barwinek (przejście graniczne ze Słowacją) oraz dwie drogi wojewódzkie: DW884 relacji Przemyśl – Domaradz w północnej i zachodniej części gminy (łączy się z DK19) oraz w południowej – niewielki odcinek DW886 relacji Domaradz – Zabłotce k. Sanoka (łączy się z DK 28). Sąsiaduje z gminami: Niebylec w powiecie strzyżowskim, Błażową w powiecie rzeszowskim oraz Nozdrzec, Brzozów, Jasienica Rosielna w powiecie brzozowskim (Rysunek 1). Gmina Domaradz zajmuje obszar ok. 56,5 km² i jest jedną z mniejszych gmin województwa podkarpackiego. W jej granicach administracyjnych znajdują się 3 miejscowości: Barycz, Domaradz, Golcowa.

Rysunek 1. Położenie gminy Domaradz na tle powiatu oraz gminy graniczące

Źródło: opracowanie własne

Tereny gminy Domaradz zostały ukształtowane w wyniku wielowiekowej działalności człowieka. Główną zajęciem mieszkańców było rolnictwo, któremu towarzyszyły również funkcje związane z leśnictwem i rybactwem. Osadnictwo rozwinęło się wzdłuż dawnych traktów komunikacyjnych łączących miasta regionu i dalej w kierunku głównych ośrodków Europy,

wykorzystując obniżenie doliny Stobnicy i jej dopływów. Dopiero po drugiej wojnie światowej w Polsce, wraz z rozwojem procesów industrializacyjnych i urbanizacyjnych, coraz większą rolę na obszarach wiejskich zaczęły odgrywać usługi i przemysł, dotychczas charakterystyczne dla miast. Obecnie w gminie Domaradz nadal dominującą funkcją jest rolnictwo, choć w ostatnich 30 latach powoli traciła ta forma działalności na znaczeniu na rzecz nierolniczych gałęzi gospodarki.

Każda z trzech miejscowości gminy ma wykształcone tzw. centrum usługowe, gdzie zlokalizowane są sklepy i budynki użyteczności publicznej. Zabudowa w sposób zwarty koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (typ ulicówki), a w oddaleniu drogi głównej ma charakter bardziej rozproszony (typ osadnictwa farmerskiego). Gmina Domaradz posiada tylko 5 planów miejscowych, w tym 4 na terenie miejscowości Domaradz, 1 – w Baryczy, o łącznej powierzchni ok. 27,2 km², co stanowi nieznaczny odsetek powierzchni gminy (0,5%). Tylko jeden z tych planów, uchwalony w 1996 r. i zmieniony uchwałą Rady Gminy w 2002 r., dotyczy zabudowy mieszkaniowej. Po wprowadzeniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w 2003 r. polityka mieszkaniowa i rozwojowa gminy była kształtowana w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2.2 Budowa geologiczna i surowce naturalne

Gmina Domaradz położona jest w Karpatach Zewnętrznych, głównie w obrębie skolskiej jednostki tektonicznej, obejmującej swym zasięgiem północny i wschodni obszar gminy, a w rejonie Domaradza, w południowo-zachodniej części gminy, znajduje się wąski pas serii podśląskiej. Obszar charakteryzuje się skomplikowaną budową geologiczną, w podłożu występuje flisz karpacki, pochodzący z osadów morskich, formowanych w kredzie, które zostały sfałdowane i wypiętrzone w okresie trzeciorzędu, w czasie orogenezy alpejskiej. W efekcie dzisiejszy flisz tworzą naprzemianległe warstwy łupków ilastych i marglistych, mułowców, piaskowców oraz zlepieńców, o różnej grubości ławic (przeważnie grubo- i średnioławicowe), różnej barwy i spoiwa.

Wychodnie skał piaskowcowych można obserwować w obrębie partii stokowych. Utwory trzeciorzędowe i starsze przykrywają młodsze utwory czwartorzędowe.

W związku z budową geologiczną w obrębie Karpat występują złoża strategiczne dla Polski ropy naftowej i gazu ziemnego, również źródła mineralne o różnych właściwościach leczniczych, złoża piaskowców, a w dolinach rzek – znaczne ilości żwirów i piasków. Na terenie gminy Domaradz nie stwierdzono jednak złóż, które wskazane byłoby eksploatować.

2.3 Rzeźba terenu

Pod względem fizycznogeograficznym teren obszaru gminy leży w mezoregionie Pogórze Dynowskie należącym do Pogórza Karpackiego Zachodnich Karpat Zewnętrznych. Układ rzeźby oraz kierunki dolin rzecznych i mniejszych cieków nawiązują do przebiegu głównych struktur geologicznych. W zachodniej części gminy, w okolicy Domaradza, teren ma charakter równinny, ukształtowany przez rzekę Stobnicę i jej dopływy. Szerokość doliny osiąga w tym miejscu ok. 1,5 km i ma przebieg NW-SE. Mniejsze cieki posiadają V-kształtne doliny wcięte. Charakteryzują się one dużym spadkiem oraz wąskimi i niewyrównanymi dnami. Występują także doliny płaskodenne (skrzynkowe) o wąskich dnach, powstałych na skutek akumulacji lub erozji rzecznej i akumulacji. Stanowią one formę przejściową między górnymi wciętymi odcinkami dolin a ich dolnymi fragmentami, posiadającymi wyraźne stopnie tarasowe.

Od strony północnej ciąg wzniesień nad Domaradzem rozciąga się wzdłuż kierunku E-W. Zbudowane są z piaskowców i łupków warstw krośnieńskich oraz odpornych piaskowców kłiwskich stanowiących trzon synkliny wzniesień oraz łupków warstw menilitowych, należących do serii skolskiej. Stoki grzbietów i zbocza dolin są nachylone średnio pod kątem około 6–12°, natomiast grzbiety i garby są szerokie i zaokrąglone, wierzchowiny mają najczęściej około od 100–150 m szerokości, maksymalnie do 250–300 m.

Analizując profil wysokościowy gminy (na podstawie danych numerycznego modelu terenu (NMT)), stwierdzono, że najniżej położony punkt leży w dolinie Stobnicy w zachodniej części gminy, tuż przy granicy z gminą Niebylec – ok. 248 m. n.p.m., najwyższy znajduje się w północno-wschodniej części gminy, na terenie miejscowości Barycz - ok. 490 m. n.p.m. W południowo zachodniej części wysokości bezwzględne sięgają do 450 m. n.p.m., a we wschodniej, na terenie miejscowości Golcowa, tuż przy granicy z gminą Nozdrzec – ponad 460 m. n.p.m. Jak łatwo obliczyć maksymalna różnica wysokości względnej dla gminy wynosi ok. 232 m.

2.4 Klimat

Według podziału Polski na regiony klimatyczne, opracowanego przez W. Okołowicza Region Karpacki, jego wschodnia część, charakteryzuje się cechami klimatu kontynentalnego: dużymi dobowymi amplitudami temperatury powietrza, późną i krótką wiosną, długim latem oraz długą i mroźną zimą. Teren gminy Domaradz leży w zasięgu klimatu Pogórza Karpackiego, w piętrze umiarkowanie ciepłym. Średnie roczne temperatury mieszczą się na ogół w granicach 7-8°C. Klimat charakteryzuje się dużą ilością opadów – ponad 750 mm rocznie. Najwięcej opadów przypada na okres od czerwca do sierpnia. Natomiast najmniejsze opady zostają odnotowane w miesiącach zimowych: styczeń, luty, marzec.

Charakterystycznym zjawiskiem pogodowym są odwilże i związane z nimi szybkie topnienie śniegu, a także gwałtowne opady atmosferyczne wpływające na wzrost poziomu wód gruntowych i powierzchniowych. Wody opadowe i roztopowe infiltrują w głąb podłoża lub spływają po powierzchni zgodnie z głównym kierunkiem nachylenia terenu. Poziom wód gruntowych zależy od zwierciadła w podłożu geologicznym.

Na terenach górskich i podgórskich obserwujemy negatywne cechy wynikające z warunków bioklimatycznych: spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości (występowanie tzw. inwersji termicznych), w dolinach i kotlinach dłuższe i częstsze zaleganie mgieł, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym oraz pojawiające się zjawiska wiatrów fenowych.

2.5 Zasoby wodne i ich ochrona

2.5.1 Zasoby i stan wód podziemnych (w tym. m.in. ujęcia wód podziemnych, GZWP, JCWpd, jakość wód podziemnych)

Na terenie gminy nie występują główne ani lokalne zbiorniki wód podziemnych. W latach 90-tych ubiegłego wieku, w ramach prowadzonych badań, została przygotowana dokumentacja hydrogeologiczna¹ wyznaczająca Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) 432 Dolina rzeki Wisłok, obejmujący swoim zasięgiem obszar m.in. doliny Stobnicy. Ze względu na niespełnienie przez zbiornik

¹ RADWAN J., KOWALSKI J., MĄDRY J., PORWISZ B. 1993 – Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów wód podziemnych rozpoznanych w kat. C w rejonie dorzecza górnego Wisłoka i Sanu, obiekt G-3037. Przeds. Geol. SA, Kraków

wymogów kryteriów bilansowości, dokumentacja ta nie została zatwierdzona. Zbiornik nie jest wykazywany w krajowym bilansie zasobów i nie ma zatwierdzonych stref ochronnych.

W obrębie wód podziemnych można wydzielić trzy poziomy wodonośne odpowiadające wiekowi skał, w których zalegają, tj. poziom: czwartorzędowy, trzeciorzędowy i kredowy. Stanowią one podstawę zaopatrzenia ludności w wodę.

Poziom czwartorzędowy związany jest z plejstoceniowymi i holoceniowymi osadami akumulacji rzek: Stobnicy i jej dopływów. Zbudowany z osadów piaszczysto-żwirowych z otoczkami, lokalnie zaglinionych, w których występują wody porowe. Zwierciadło ma charakter swobodny i stabilizuje się na głębokości 2-5 m pod powierzchnią terenu. Miąższość warstwy wodonośnej nie przekracza zwykle kilku metrów. Wody tego poziomu zasilane są głównie z bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych, a także z bocznych dopływów z utworów fliszowych oraz z okresowej infiltracji wód powierzchniowych. Potencjalna wydajność pojedynczych studni, kopanych lub wierconych, będących podstawowym sposobem zaopatrzenia ludności w wodę, waha się od 2 do 5 m³/h (Krawczyk, 1998).

Trzeciorzędowe piętro wodonośne występuje głównie w północnej i wschodniej części gminy w ukształtowanym fliszu karpackim, w warstwach krośnieńskich serii skolskiej. Natomiast poziom kredowy związany jest z jednostką podśląską, której wąski pas fliszu występuje w południowo-zachodniej części gminy. Piętra te tworzą dość specyficzny, z punktu widzenia hydrogeologicznego, zespół warstw wodonośnych, zbudowany głównie z piaskowców i łupków poddanych siłom tektonicznym, które spowodowały brak ciągłości poziomów wodonośnych. Liczne spękania poszczególnych ogniw tworzą jeden wspólny poziom wodonośny wód szczelinowo-porowych lub szczelinowych. Wg dostępnych badań przepuszczalność piaskowców sięga do głębokości ok. 40 m, przy czym najsilniej przepuszczalną strefą, wynoszącą $1,4 \times 10^{-6}$ m/sek., jest strefa przypowierzchniowa o miąższości 15-20 m. (Chowaniec i in., 1983). Zasilanie tego poziomu odbywa się z bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych na wychodniach spękanych piaskowców, a także przez pokrywę zwietrzelinową.

Obszar gminy Domaradz leży w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): 152 (kod GW2000152) i 154 (kod GW2000154). Ich stan ilościowy oraz chemiczny został określony jako dobry. Wody podziemne występujące w gminie nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Przeznaczone są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia przez ludzi oraz do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (dot. obszarów chronionych w gminie: natury 2000, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu).

Według danych przekazanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, na terenie gminy Domaradz funkcjonują trzy ujęcia wód podziemnych (jedno w Domaradzu, dwa w Golcowej) posiadające ważną decyzję pozwalającą na pobór wód. Występują również w Domaradzu dwa ujęcia z nieaktualnymi pozwoleniami wodnoprawnymi oraz dwa ujęcia z wygaszoną decyzją. Wyznaczone zostały strefy ochronne obejmujące teren ochrony bezpośredniej dla dwóch ujęć wód podziemnych w Golcowej oraz dwóch w Domaradzu, w tym dla ujęcia obecnie nieeksploatowanego. Podane lokalizacje niektórych ujęć i stref ochronnych mają charakter orientacyjny, przybliżony, co jest wynikiem braku jednoznacznych wskazań w wydanych dokumentach. Ponadto na terenie miejscowości Golcowa występuje ujęcie wody powierzchniowej okresowe (Rysunek 2).

W wyznaczonych strefach ochronnych obejmujących tereny ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, wprowadza następujące zakazy i nakazy:

- zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- wody opadowe i roztopowe należy odprowadzać w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wód;
- zagospodarować teren zielenią;
- ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody należy odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej;
- ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić;
- na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieuprawnionych;
- zakazuje się niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

2.5.2 Zasoby i stan wód powierzchniowych (w tym m.in. sieć hydrograficzna, JCWP, jakość wód powierzchniowych, gospodarka wodno-ściekowa)

Teren objęty opracowaniem znajduje się w zlewni rzeki Stobnica, prawego dopływu Wisłoka, wpadającego do Sanu w dorzeczu Wisły. Stobnica odwadnia znaczną część powierzchni gminy, w tym poprzez prawobrzeżny potok Golcówka, zbierający wody z południowego, środkowego i północnego obszaru gminy oraz poprzez lewobrzeżny Dopływ spod góry Strzałówka w południowo-zachodniej części. Tuż przy zachodniej granicy gminy przepływa Dopływ spod Kątów Luteckich, który finalnie również wpada do Stobnicy, jeszcze po stronie Domaradza. Natomiast potok Baryczka, na terenie miejscowości Barycz, odwadnia północno-wschodnią część gminy w kierunku rzeki San, płynącej w sąsiedniej gminie Nozdrzec.

W obrębie gminy Domaradz znajduje się pięć jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych: Stobnica (kod RW200007226499), Baryczka (kod RW20000422349) oraz niewielkie obszary Magierki (kod RW200004223389), Gwoźnicy (kod RW200004226549) i Strugu do Chmielnickiej rzeki (kod RW2000042265747). Baryczka, Magierka, Gwoźnica oraz Strug do Chmielnickiej Rzeki zostały sklasyfikowane typologicznie jako potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym, o statusie naturalnej części wód; Stobnica natomiast jako potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze węglanowym ze statusem silnie zmienionej części wód (brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji).

Wszystkie JCWP zagrożone są nieosiągnięciem celów środowiskowych. Charakteryzują się złym stanem wód. Dla JCWP Gwoźnica i Strug do Chmielnickiej Rzeki określono słaby stan ekologiczny wód, dla JCWP Stobnica – słaby potencjał ekologiczny wód. Stan chemiczny poniżej dobrego stwierdzono dla JCWP Stobnica i Strug do Chmielnickiej Rzeki. Nie można dokonać oceny stanu ekologicznego JCWP Baryczka i Magierka ze względu na brak badań biologicznych. Wg załącznika IV RDW oraz ustawy Prawo Wodne, cała gmina została wyznaczona jako obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ponadto w obrębie JCWP Stobnica należy uwzględnić w realizacji celów środowiskowych tereny zajmowane przez Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy (PL.ZIPOP.1393.PK.57), Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu (PL.ZIPOP.1393.OCHK. 128), obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami (PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH180030.H).

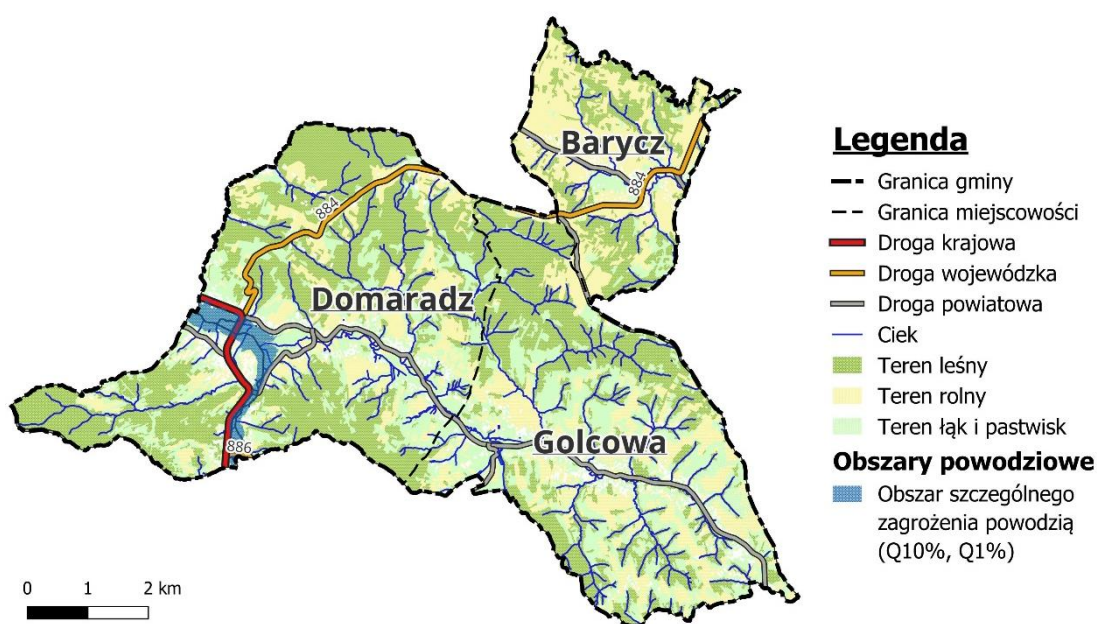
JCWP Stobnica jest również przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Na terenie gminy realizowany jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych dla aglomeracji Domaradz. W ostatnim czasie, w ramach przyjętych działań, oczyszczalnia ścieków w Domaradzu została poddana rozbudowie i modernizacji, zwiększając dwukrotnie przepustowość dobową oczyszczalni, z 300 do 600 metrów sześciennych ścieków na dobę. Oczyszczalnia obsługuje mieszkańców wsi Domaradz oraz Golcowa (aktualnie 2629 RLM).

2.5.3 Zarządzanie ryzykiem powodziowym (w tym m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodzią)

Zgodnie z danymi opracowanymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w postaci Map Zagrożenia Powodziowego/ Map Ryzyka Powodziowego, na terenie gminy Domaradz występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (wodami 10-letnimi – Q 10% i wodami 100-letnimi – Q 1%), a także wodami 500-letnimi (Q 0,2%). Położone są wzdłuż Stobnicy osiągając od ok. 90 m. do ok 600 m. szerokość przy maksymalnym zasięgu wody powodziowej (Rysunek nr). Drugim terenem jest obszar zlokalizowany wzdłuż Baryczki, ale zasięg maksymalny jest znacznie mniejszy. Dla obszaru szczególnego zagrożenia powodziowego wynosi od ok 3 m. do ok. 20 m., natomiast dla wód 500-letnich maksymalnie ok. 40 m.

Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

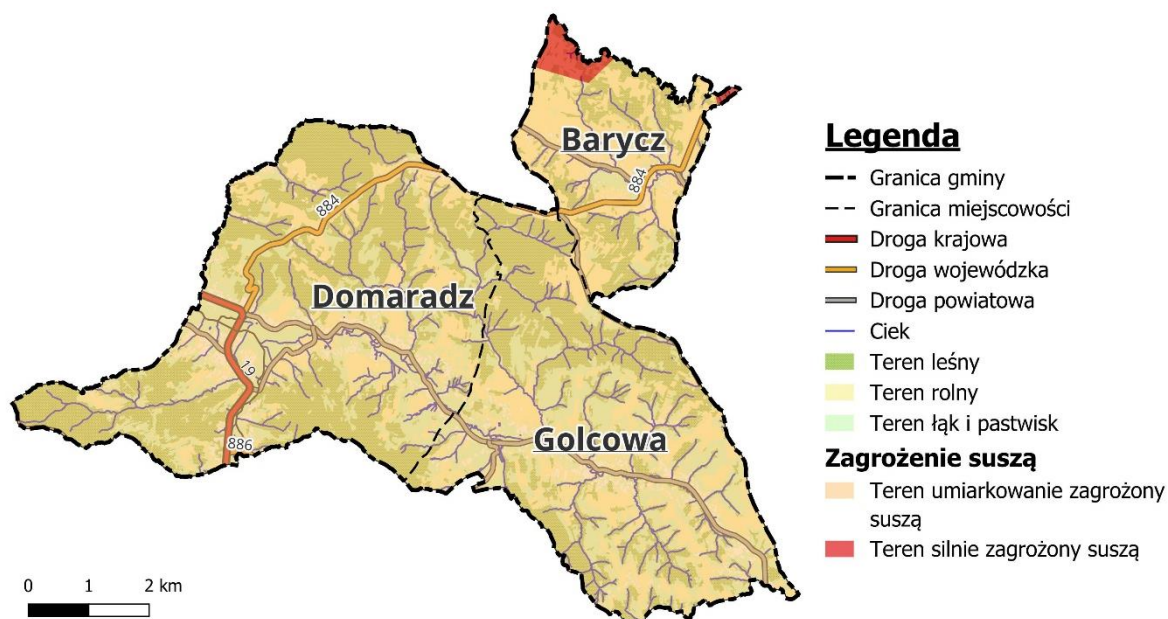
2.5.4 Zagrożenie suszą

Zjawisko suszy od dłuższego czasu daje się odczuć mieszkańcom Polski, w tym również Podkarpacia. Środowisko naukowe wiąże je ze zmianami klimatu, które objawia się coraz większą intensywnością ekstremów pogodowych następujących w krótkich odstępach czasu – np. nawałne deszcze, fale chłodu, suche, silne porywy wiatru (trąby powietrzne i huragany itp). Z badań wynika również, że w latach 1981-1994 opady atmosferyczne w Polsce były niższe od przeciętnych z wielolecia 1956-1980, co z pewnością wpłynęło na obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Zjawiska suszy

stanowią poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania gminy, a także dla zdrowia i życia jej mieszkańców.

W Planie przeciwdziałania skutkom suszy zostały przedstawione dane dotyczące zagrożenia suszą atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną. Biorąc pod uwagę łączny poziom zagrożenia suszą, w obrębie gminy wyróżniliśmy na przeważającym obszarze umiarkowane zagrożenie suszą – II klasa. Na niewielkim terenie w północnej części gminy, w miejscowości Barycz odnotowano silne zagrożenie suszą – III klasa. Duże znaczenie dla tego wyniku miała susza atmosferyczna, hydrologiczna i hydrogeologiczna, w mniejszym stopniu susza rolnicza (Rysunek 3).

Rysunek 3. Zagrożenie suszą

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy

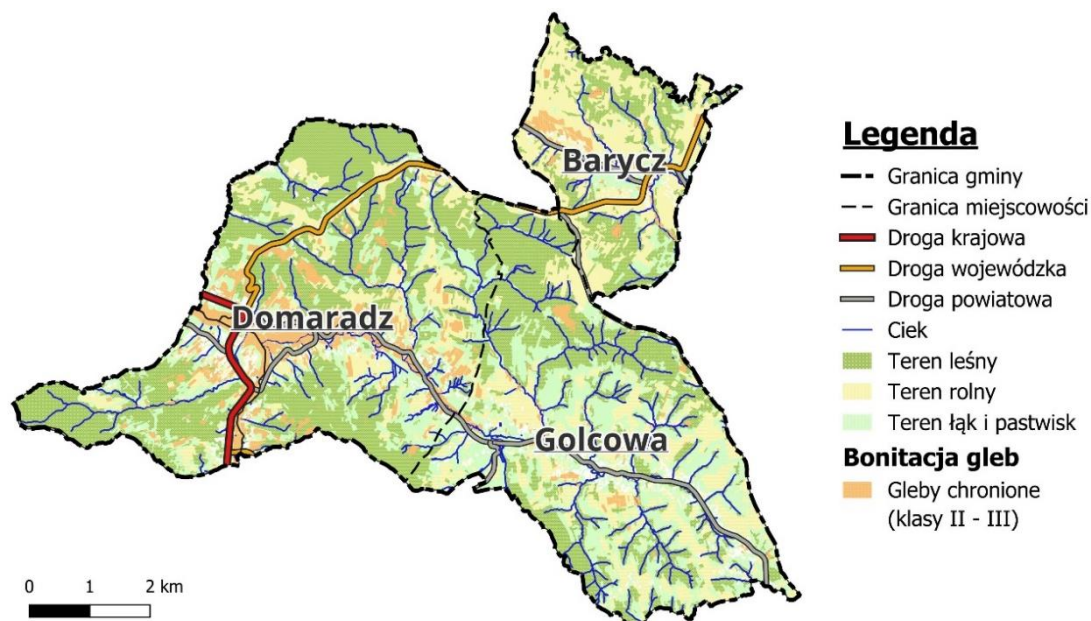
2.6 Gleby

Gleby gminy Domaradz zaliczane są do typowych gleb bielicowych brunatnych i lessowych. W północnej części gminy na podłożu piaszczysto-żwirowym przy współdziale lasów powstały ubogie w składniki pokarmowe gleby piaszczyste luźne. Na glinach lekkich i piaskach podścielonych glinami przy współdziale lasów mieszanych powstały gleby słabo gliniaste, bogatsze w składniki pokarmowe i lepszych właściwościach fizyko-chemicznych. Zajmują one niewielką powierzchnię pól uprawnych w północnej części gminy. Najwyższe partie terenu pokrywają gleby powstałe z glin zwałowych, przy współdziale lasów mieszanych z przewagą liściastych. Zaliczane są one do lessów i gleb brunatnych. Są to najżyźniejsze gleby na terenie gminy, przy czym zajmują one największe powierzchnie pól. W dolinach cieków wodnych, na szerokich tarasach, na bazie piasków akumulacyjnych powstały gleby błotne i mułowo - bagienne - mady. Są to gleby ciężkie do uprawy, lecz znacznie żyźniejsze od gleb bielicowych. Zajmują one dość duże powierzchnie gruntów ornych i trwałych użytków zielonych. Niewielkie znaczenie gospodarcze mają gleby torfowe powstałe w zagłębieniach odpływowych i bezodpływowych.

Biorąc pod uwagę rolniczą przydatność występujących na terenie gminy gleb gruntów ornych stwierdzić należy, że zdecydowana ich większość tj. ponad 75% zaliczana jest do IV a i IV b klas bonitacyjnych, przy braku gleb klas o najwyższej produktywności (tj. I i II) oraz stosunkowo dużym

(17,9%) udziale gleb o najniższej wartości produkcyjnej (tj. V i VI klasy bonitacyjnej). Taka struktura jakościowa klas bonitacyjnych gruntów ornych powoduje, że tworzą one kompleksy glebowe o stosunkowo niskiej przydatności rolniczej. Ponad 51% gleb gruntów ornych zaliczyć można do gleb pszennego górskiego, a ponad 36% do zbożowego górskiego kompleksu przydatności rolniczej. Wskazuje to, że na występujących rodzajach gleb i ich klasach bonitacyjnych oraz kompleksach rolniczej przydatności możemy uprawiać rośliny o nie najwyższych wymaganiach glebowych. W strukturze upraw dominować mogą pszenica, jęczmień, ziemniaki, motylkowe, strączkowe oraz średnio wymagające warzywa, krzewy i drzewa owocowe.

Rysunek 4. Gleby chronione

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych bazy EGIB Starostwa Powiatowego w Brzozowie

Tabela 1. Klasy bonitacyjne gleb w gminie Domaradz

Klasa bonitacyjna	ha	%
I	-	-
II	-	-
III a	19	0,6
III b	215	6,3
IV a	1509	44,3
IV b	1049	30,8
V	471	13,8
VI	139	4,1
VI z	3	0,1
Razem	3405	100,0

Źródło: Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Gminy Domaradz

Wg danych przestrzennych z ewidencji gruntów i budynków uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Brzozowie powierzchnia gruntów rolnych klasy II, III, IIIa, IIIb w gminie Domaradz wynosi ok. 403 ha, co stanowi j ok 7,1% powierzchni ogólnej gminy (Rysunek 4). Na użytkach zielonych dominują gleby o średniej i niskiej wartości produkcyjnej, przy niewielkim udziale gleb dobrej wartości

produkcyjnej. Stosunkowo niską wartość użytkową gleb gminy pogarsza bardzo duży udział gleb o niskiej kwasowości tj.: gleby bardzo kwaśne o pH < 4,5 - 29,6%, gleby kwaśne pH 4,6 – 5,5 - 35,1%, gleby lekko kwaśne pH 5,6 – 6,5 - 20,4%, gleby o odczynie obojętnym i zasadowym pH > 6,6 - 14,9% powierzchni.

Tabela 2. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Domaradz

Nr	Nazwa kompleksu	ha	%
1.	Pszenny bardzo dobry	-	-
2.	Pszenny dobry	-	-
3.	Pszenny wadliwy	14	0,4
4.	Żytni bardzo dobry	-	-
5.	Żytni dobry	-	-
6.	Żytni słaby	-	-
7.	Żytni bardzo słaby	-	-
8.	Zbożowo-pastewny mocny	23	0,7
9.	Zbożowo-pastewny słaby	-	-
10.	Pszenny górski	1749	51,4
11.	Zbożowy górski	1241	36,4
12.	Owsiano-ziemniaczany górski	235	6,9
13.	Owsiano-pastewny górski	-	-
14.	Grunty orne przeznaczone pod użytki zielone	143	4,2
	Razem grunty orne	3405	100,0
1 Z	Bardzo dobre i dobre	78	11,8
2 Z	Średnie	423	64,2
3 Z	Słabe i bardzo słabe	158	24,0
	Razem użytki zielone	659	100,0
	Razem użytki rolne	4064	71,9
	Grunty rolniczo nieprzydatne	2	-
	Pozostałe tereny	1592	28,1
	Ogólna powierzchnia geodezyjna	5658	100,0

Źródło: Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Gminy Domaradz

Gleby te charakteryzują się stosunkowo niską zawartością podstawowych składników odżywczych, głównie fosforu i potasu.

Tabela 3. Zasobność gleb w podstawowe składniki pokarmowe (% użytków rolnych)

Wyszczególnienie	niska	średnia	wysoka
Fosfor	55	27	18
Potas	37	45	36
Magnez	13	40	47

Źródło: Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Gminy Domaradz

Jakości gleb nie obniża stan ich uwilgotnienia. Na użytkach rolnych prawie 78% gleb ma właściwe stosunki wodne, a ponad 17% jest okresowo lub trwale za wilgotnych. Bardzo mały odsetek stanowią gleby okresowo suche lub podmokłe. Przedstawiona sytuacja wskazuje, że zdecydowana większość gleb w gminie Domaradz jest średniej i niskiej jakości co nawet przy wysokiej kulturze rolnej cechuje się stosunkowo niewysoką produktywnością oraz ogranicza dobór roślin do uprawy i ich plonowanie. Dla podniesienia produktywności wymagają one jednak prawidłowej agrotechniki,

przestrzegania terminów wykonania zabiegów uprawowych, odpowiedniego nawożenia a szczególnie stosowania nawozów organicznych i wapnowania.

Stosunkowo niekorzystne warunki glebowo-klimatyczne powodują, że w użytkowaniu gruntów przy dominującym, rolniczym wykorzystywaniu gleb, dość duży obszar zajmują lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzaczone oraz pozostałe grunty.

2.7 Osuwiska

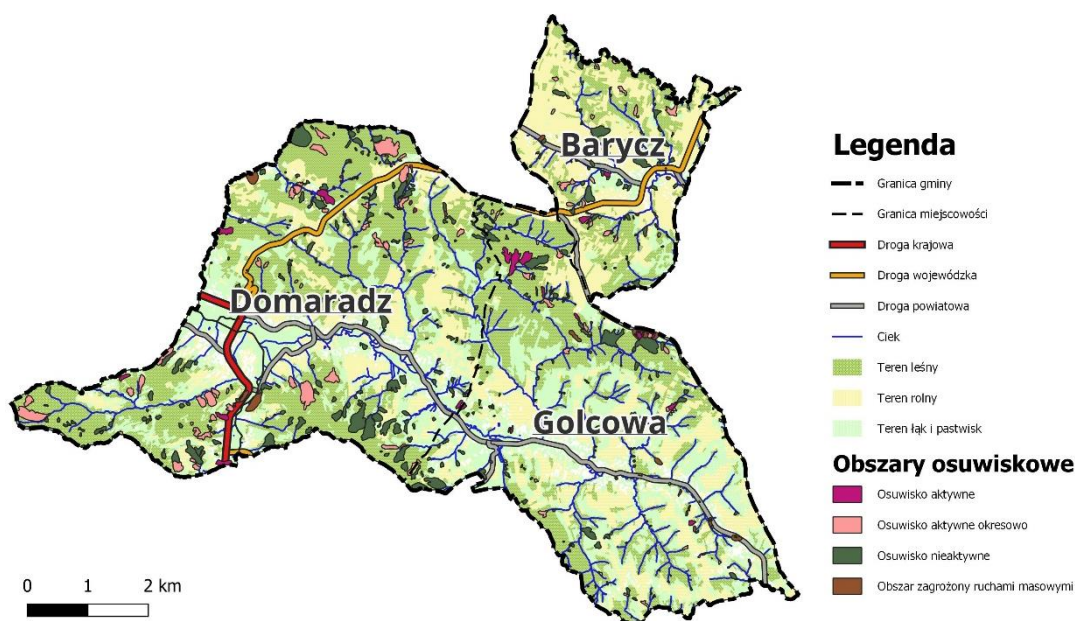
Na terenie Gminy Domaradz znajdują się osuwiska aktywne ciągle, aktywne okresowo oraz osuwiska nieaktywne. Rozmieszczenie osuwisk jest nierównomierne (Rysunek 5). Na terenie obszarów osuwania się mas ziemnych – osuwisk nieaktywnych, dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejących budynków oraz lokalizację nowej zabudowy pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej potwierdzającej, że projektowana inwestycja nie naruszy równowagi gruntu i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska. Dokumentacja ta musi określać zalecenia dotyczące zabezpieczeń dla projektowanej zabudowy. Na pozostałych obszarach – osuwisk aktywnych ciągle oraz osuwisk aktywnych okresowo, lokowanie zabudowy nie powinno być dopuszczane.

Według PIG Państwowy Instytut Badawczy na obszarze gminy udokumentowano 624 osuwiska oraz wyznaczono 14 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Aktualnie około 6,1 % powierzchni gminy Domaradz jest objętych powierzchniowymi ruchami masowymi (osuwiskami), które obejmują obszar o powierzchni 348,9 ha (3,49 km²). W granicach gminy Domaradz powierzchnie wyznaczonych osuwisk sumarycznie obejmują obszar 348,94 ha (średnio 0,56 ha/osuwisko), a ich powierzchnie zawierają się w przedziale od 0,01 do 9,14 ha. Ilościowo pod względem stopnia aktywności zdecydowanie dominują osuwiska nieaktywne (411) stanowiąc 66% wszystkich, kolejne są okresowo aktywne (151) - 24%, aktywne (47) - 7% , a najmniej zarejestrowano osuwisk o różnych strefach aktywności (15) – nieco ponad 2 %. Powierzchniowo także przeważają obszary nieaktywne – 194,5 ha i okresowo aktywne – 98,5 ha, osuwiska o różnych strefach aktywności obejmują 33,0 ha, a najmniej osuwiska aktywne - 25,1 ha. W gminie Domaradz zdecydowanie dominują małe formy osuwiskowe (o powierzchni do 2 ha), stanowiąc ponad 94% wszystkich osuwisk na jej terenie.

Biorąc pod uwagę lokalizację, ilość oraz zagęszczenie osuwisk, a także budowę geologiczną i tektonikę podłoża, na tle obszaru gminy można wyróżnić dwa obszary koncentracji osuwisk o przebiegu równoleżnikowym:

- Południowy (Domaradz: Podlas, Miasteczko, Wanicówka, Golcowa: Porąbki). Obejmuje znaczny obszar (około 24 km²) w południowej części gminy, na południe od dolin Stobnicy i Golcówki; po dolinę cieku bez nazwy w Porąbkach (Golcowa). W obszarze południowym znajduje się 125 osuwisk, co stanowi 20% wszystkich osuwisk na terenie gminy oraz 2 tereny zagrożone. Zdecydowana większość osuwisk tego obszaru jest w całości nieaktywna (93), znacznie mniej (25) jest okresowo aktywnych, a tylko 5 uznano za aktywne.
- Północny (Domaradz: Zatyle, Poręby, Drykowa, Golcowa: Ropa, Magierów). Ta rozległa strefa (około 39 km²) obejmuje północno-zachodnią i centralną część gminy, pomiędzy grzbieciem na południe od Zatyli, Pańską Górą, grzbieciem przez Drykową po Podmagierów od południa a granicą gminy i drogą asfaltową Jachońka – Ropa od północy. Obszar ten obejmuje 209 osuwisk, co stanowi około 34 % wszystkich osuwisk rozpoznanych na terenie gminy oraz 3 tereny zagrożone

Rysunek 5. Obszary osuwiskowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego

Na terenie obszarów osuwania się mas ziemnych – osuwisk nieaktywnych, dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejących budynków oraz lokalizację nowej zabudowy pod warunkiem wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej potwierdzającej, że projektowana inwestycja nie naruszy równowagi gruntu i nie spowoduje uaktywnienia się osuwiska. Dokumentacja ta musi określać zalecenia dotyczące zabezpieczeń dla projektowanej zabudowy. Na pozostałych obszarach – osuwisk aktywnych ciągle oraz osuwisk aktywnych okresowo, lokowanie zabudowy nie powinno być dopuszczane

Tabela 4. Zestawienie osuwisk występujących na terenie gminy Domaradz

Nr roboczy osuwiska na mapie autorskiej	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności A - aktywne O - okresowo aktywne N - nieaktywne	Uwagi dotyczące monitoringu*
Nieb/PK_020	57944	Domaradz	N	
Nieb/PK_021	57945	Domaradz	O	
PK_061	96231	Poręby	N	
PK_062	96232	Poręby	O, A	
PK_063	96233	Poręby	O	
PK_064	96234	Poręby	N	
PK_065	96235	Poręby	N	
PK_066	96236	Poręby	N	
PK_067	96237	Poręby	N, A	
PK_068	96238	Poręby	O	
PK_069	96239	Poręby	A	
PK_070	96240	Poręby	A	
PK_071	96241	Poręby	N	
PK_072	96242	Poręby	N	

PK_073	96243	Poręby	N	
PK_074	96244	Poręby	O	
PK_075	96245	Domaradz	O	
PK_022	96247	Domaradz	A	
PK_023	96248	Domaradz	O	
PK_024	96249	Domaradz	O	
PK_025	96250	Domaradz	N	
PK_026	96251	Domaradz	N	
PK_027	96252	Domaradz	N	
PK_028	96253	Domaradz	N	
PK_029	96254	Domaradz	N	
PK_030	96255	Domaradz	N	
PK_031	96256	Domaradz	N	
PK_032	96257	Domaradz	N	
PK_033	96258	Domaradz	N	
PK_035	96259	Płosina	O	M o
PK_036	96260	Domaradz	A	M o
PK_037	96261	Domaradz	O	
PK_038	96262	Domaradz	N	
PK_040	96264	Domaradz	O	
PK_041	96265	Domaradz	O	
PK_042	96266	Domaradz	N	
PK_043	96267	Domaradz	N	M o
PK_044	96268	Domaradz	N	
PK_045	96269	Domaradz	A	M i
PK_048	96271	Płosina	N	
PK_049	96272	Płosina	N, O	
PK_050	96273	Płosina	O	
PK_051	96274	Płosina	N	
PK_052	96275	Płosina	N	
PK_053	96276	Domaradz	A	
PK_054	96277	Domaradz	O	
PK_055	96278	Domaradz	O	
PK_056	96279	Domaradz	N	
PK_056A	96280	Domaradz	N	
PK_057	96281	Domaradz	N	
PK_059	96283	Domaradz	N	M o
PK_076	96285	Zatyle	O	
PK_077	96286	Zatyle	N	
PK_078	96287	Zatyle	N	
PK_079	96288	Zatyle	O	
PK_080	96289	Zatyle	N	
PK_081	96290	Zatyle	N	
PK_082	96291	Zatyle	A	
PK_083	96292	Zatyle	N	M o
PK_084	96293	Zatyle	N	

PK_086	96294	Krzywa	N	
PK_087	96295	Krzywa	N	
PK_088	96296	Krzywa	A	M o
PK_089	96297	Krzywa	A	
PK_090	96298	Krzywa	N	
PK_091	96299	Krzywa	N	
PK_091A	96300	Krzywa	N	
PK_092	96301	Krzywa	O	
PK_093	96302	Krzywa	N	
PK_094	96303	Krzywa	O	
PK_095	96304	Domaradz	N	
PK_096	96305	Poręby	N	
PK_097	96306	Poręby	N	
PK_098	96307	Poręby	N	
PK_099	96308	Poręby	N	
PK_100	96309	Poręby	N	
PK_101	96310	Poręby	N	
PK_102	96311	Poręby	O	
PK_103	96312	Poręby	N	
PK_104	96313	Poręby	N	
PK_105	96314	Poręby	O	
PK_106	96315	Poręby	N	
PK_107	96316	Poręby	N	
PK_108	96317	Poręby	N	
PK_109	96318	Poręby	N	
PK_110	96319	Poręby	N	
PK_111	96320	Poręby	N	
PK_112	96321	Poręby	N	
PK_113	96322	Poręby	N	
PK_114	96323	Poręby	N	
PK_115	96324	Poręby	O	
PK_116	96325	Poręby	O	
PK_138	96341	Poręby	N	
PK_139	96342	Poręby	O	
PK_140	96343	Poręby	N	
PK_141	96344	Poręby	N	
PK_142	96345	Poręby	O	
PK_143	96346	Poręby	N	
PK_144	96347	Poręby	A	M i
PK_145	96348	Poręby	N, O	
PK_146	96349	Poręby	N	
PK_147	96350	Poręby	N	
PK_148	96351	Poręby	N	
PK_149	96352	Poręby	N	
PK_150	96353	Poręby	N	
PK_151	96354	Poręby	N	

PK_152	96355	Poręby	N	
PK_153	96356	Poręby	O	
PK_154	96357	Poręby	O	
PK_155	96358	Poręby	O	
PK_156	96359	Poręby	N	
PK_157	96360	Poręby	N	
PK_158	96361	Poręby	N	
PK_159	96362	Poręby	O	
PK_160	96363	Poręby	N	
PK_161	96364	Poręby	N	
PK_162	96365	Poręby	N	
PK_184	96366	Jahońka	N	
PK_185	96367	Jahońka	N	
PK_186	96368	Jahońka	N	
PK_187	96369	Jahońka	N	
PK_188	96370	Jahońka	N	
PK_189	96371	Jahońka	O	
PK_190	96372	Jahońka	N	
PK_191	96373	Jahońka	O	
PK_192	96374	Jahońka	O	
PK_193	96375	Jahońka	N	
PK_194	96376	Jahońka	N	
PK_195	96377	Jahońka	N	
PK_196	96378	Jahońka	N	
PK_198	96380	Jahońka	A	
PK_199	96381	Jahońka	O	
PK_200	96382	Jahońka	N	
PK_201	96383	Jahońka	O	
PK_202	96384	Drykowa	N, A	
PK_203a	96385	Drykowa	O	
E_046	99571	Golcowa	N	
E_047	99572	Golcowa	O	
E_048	99573	Golcowa	N	
E_049	99574	Golcowa	O	
E_050	99575	Golcowa	N	
E_051	99576	Golcowa	O	
E_052	99577	Golcowa	O	
E_053	99578	Golcowa	O	
E_054	99579	Golcowa	O	
E_055	99580	Golcowa	N	
E_056	99581	Golcowa	N	
E_057	99582	Golcowa	N	
E_011A	99595	Golcowa	A	
E_011B	99596	Golcowa	A	
E_011C	99597	Golcowa	A	
E_011D	99598	Golcowa	A	M o

E_011E	99599	Golcowa	A	
E_011F	99600	Golcowa	A	
E_011G	99601	Golcowa	A	
E_010	99602	Golcowa	N	
E_012	99603	Golcowa	O	
E_013	99604	Golcowa	N, O	
E_014	99613	Golcowa	N	
E_015	99614	Golcowa	N	
E_016	99615	Golcowa	N	
E_017	99616	Golcowa	N	
E_018	99617	Golcowa	O	
E_019	99618	Golcowa	N	
E_020	99619	Golcowa	O	
E_023	99620	Golcowa	N	
E_024	99621	Golcowa	O, A	
E_025	99622	Golcowa	O	
E_021	99623	Golcowa	O	
E_022	99624	Golcowa	N	
E_026	99625	Golcowa	O	
E_027	99626	Golcowa	O	
E_028	99627	Golcowa	N	
E_029	99628	Golcowa	N	
E_030	96051	Golcowa	A	M o
E_036	99631	Golcowa	N, A	
E_037	99632	Golcowa	O	
E_038	99633	Golcowa	N	
E_039	99634	Golcowa	A	
E_007	99635	Golcowa	O	
E_008	99636	Golcowa	O	
E_009	99637	Golcowa	O	
E_040	99639	Golcowa	N	
E_041	99640	Golcowa	A	M o
E_042	99641	Golcowa	N	
E_043	99642	Golcowa	N	
E_033	99643	Golcowa	A	
E_034	99644	Golcowa	O	
E_035	99645	Golcowa	A	
E_044	99646	Golcowa	N	
E_045	99647	Golcowa	N	
E_003	99648	Golcowa	A	
E_004	99649	Golcowa	O	
E_005	99650	Golcowa	A	
E_001	99651	Golcowa	N	
E_006	99653	Golcowa	O	
E_031	99654	Golcowa	N	
E_002	99671	Golcowa	N	

E_032	99672	Golcowa	N	M o
A_001	99800	Barycz	O	
A_002	99802	Barycz	N	
A_003	99803	Barycz	O	
A_004	99804	Barycz	A	
A_005	99805	Barycz	N	
A_006	99806	Barycz	A	
A_007	99807	Barycz	O	
A_008	99808	Barycz	N	
A_009	99809	Barycz	O	
A_010	99810	Barycz	O	
A_011	99811	Barycz	N	
A_012	99814	Barycz	N	
A_013	99815	Barycz	N	
A_014	99818	Barycz	A	
A_015	99819	Barycz	O	
A_016	99820	Barycz	O	
A_017	99821	Barycz	N	
A_018	99822	Barycz	N	
A_019	99823	Barycz	N	
A_020	99824	Barycz	O	
A_021	99826	Barycz	N	
A_022	99827	Barycz	N	
A_023	99828	Barycz	A	
A_024	99829	Barycz	O	
A_025	99830	Barycz	N	
A_026	99831	Barycz	O	
A_027	99832	Barycz	N, O	
A_028	99833	Barycz	O	
A_029	99834	Barycz	O	
A_030	99835	Barycz	O	
A_031	99836	Barycz	O	
A_032	99842	Barycz	N	
A_033	99843	Barycz	N	
A_034	99844	Barycz	O	
A_035	99845	Barycz	N	
A_036	99846	Barycz	O	
A_037	99847	Barycz	N	
A_038	99848	Barycz	O	
A_039	99849	Barycz	O	
A_040	99850	Barycz	O	
A_041	99851	Barycz	N	
A_042	99852	Barycz	N	
A_043	99853	Barycz	N	
A_044	99854	Barycz	N	M o
A_045	99856	Barycz	N	

A_046	99857	Barycz	N	
A_047	99858	Barycz	O	
A_048	99859	Barycz	N, A	
A_049	99860	Barycz	N	
A_050	99861	Barycz	N	
A_051	99872	Barycz	O	
A_052	99874	Barycz	N	
A_053	99875	Barycz	N	
A_054	99876	Barycz	N	
A_055	99877	Barycz	O	
A_056	99878	Barycz	O	
A_057	99879	Barycz	O	
A_058	99880	Barycz	O	
A_059	99881	Barycz	N	
A_060	99882	Barycz	N	
A_061	99891	Barycz	N	
A_062	99892	Barycz	N	
A_063	99893	Barycz	N	
A_064	99894	Barycz	O	
A_065	99895	Barycz	O	
A_066	99896	Barycz	N	
A_067	99897	Stanclówka	N	M o
A_068	99898	Barycz	N	
A_069	99899	Barycz	N	
A_070	99900	Barycz	N	
A_071	99901	Barycz	N	
A_072	99911	Barycz	N	
A_073	99912	Barycz	N	
A_074	99913	Barycz	N	
A_075	99914	Barycz	N	
A_076	99915	Barycz	N	
A_077	99916	Barycz	O	
A_078	99917	Barycz	N	
A_079	99918	Barycz	O	
A_080	99919	Barycz	O	
A_081	99920	Barycz	N	
A_082	99921	Barycz	O	
A_083	99923	Barycz	O	
A_084	99924	Barycz	N	
A_085	99925	Barycz	N	
A_086	99926	Barycz	N, O	
A_087	99927	Barycz	O	
A_088	99928	Barycz	O	
A_089	99929	Barycz	N	
A_090	99930	Barycz	O	
A_091	99952	Barycz	N	M o

A_092	99953	Barycz	N	
A_093	99954	Barycz	N	
A_094	99955	Barycz	N	M o
A_095	99956	Barycz	O	
A_096	79512	Barycz	A	
A_097	99958	Barycz	O	
A_098	99959	Barycz	N	
A_099	99960	Barycz	O	
A_100	99961	Barycz	N	
A_101	100219	Barycz	O	
A_102	100221	Barycz	N	
A_103	100222	Barycz	N	
A_104	100223	Barycz	O	
A_105	100224	Barycz	O	
A_107	100226	Barycz	N	
A_108	100227	Barycz	N	
A_109	100228	Barycz	N	M o
A_110	100229	Barycz	N	
PK_001	101432	Domaradz	N	
PK_002	101433	Domaradz	O	
PK_003	101434	Domaradz	N	
PK_004	101435	Domaradz	O	
PK_005	101436	Domaradz	N	
PK_006	101437	Domaradz	N	
PK_007	101438	Domaradz	N	
PK_008	101439	Domaradz	N	
PK_009	101440	Domaradz	N	
PK_010	101441	Domaradz	N	
PK_011	101442	Domaradz	N	
PK_012	101443	Domaradz	N	
PK_013	101444	Domaradz	N	
PK_014	101445	Domaradz	N	
PK_015	101446	Domaradz	O	
PK_016	101447	Domaradz	N	
PK_017	101448	Domaradz	N	
PK_018	101449	Domaradz	N	
PK_019	101450	Domaradz	N	
PK_117	101452	Poręby	O	
PK_118	101453	Poręby	N	
PK_119	101454	Poręby	N	
PK_120	101455	Poręby	O	
PK_122	101457	Poręby	N	
PK_123	101458	Poręby	N	
PK_124	101459	Poręby	N	
PK_125	101460	Poręby	N	
PK_126	101461	Poręby	N, A	

PK_163	101462	Poręby	N	
PK_164	101463	Poręby	N	
PK_165	101464	Poręby	O	
PK_167	101465	Poręby	N	
PK_168	101466	Poręby	O	
PK_169	101467	Poręby	N	
PK_170	101468	Poręby	N	
PK_171	101469	Poręby	N	
PK_172	101470	Poręby	N	
PK_173	101471	Poręby	N	
PK_174	101472	Jahońka	N	
PK_175	101473	Jahońka	N	
PK_176	101474	Jahońka	N	
PK_177	101475	Jahońka	N	
PK_178	101476	Jahońka	N	
PK_179	101477	Jahońka	N	
PK_180	101478	Jahońka	N	
PK_181	101479	Jahońka	N	
PK_182	101480	Jahońka	N	
PK_183	101481	Jahońka	N	
PK_130	101482	Poręby	O	
PK_131	101483	Poręby	N	
PK_132	101484	Poręby	N	
PK_133	101485	Poręby	O	
PK_134	101486	Poręby	N	
PK_135	101487	Poręby	A	
PK_137	101488	Poręby	A	
PK_127	101491	Poręby	N	
A_111	101571	Barycz	N	
A_112	101572	Barycz	N	
A_036a	101611	Barycz	N	
PK_204	101975	Domaradz	N	
PK_205	101976	Domaradz	N	
PK_206	101977	Domaradz	N	
PK_207	101978	Domaradz	O	
PK_208	101979	Domaradz	N	
PK_209	101980	Domaradz	O	
PK_210	101981	Domaradz	O	
PK_211	101982	Domaradz	N	
PK_212	101983	Domaradz	N	
PK_213	101984	Role	N	
PK_214	101985	Domaradz	O	
PK_215	101986	Domaradz	O	
PK_216	101987	Domaradz	N	
PK_217	101988	Domaradz	N	
PK_218	101989	Domaradz	N	

PK_220	101990	Domaradz	N	
PK_221	101991	Domaradz	N	
PK_222	101992	Domaradz	N	
PK_223	101993	Domaradz	N	
PK_224	101994	Domaradz	A	
PK_225	101995	Domaradz	N	
PK_227	101997	Domaradz	N	
PK_228	101998	Domaradz	N	
PK_241	101999	Domaradz	N	M o
PK_242	102000	Domaradz	N	
PK_243	102001	Domaradz	N	
PK_244	102002	Domaradz	N	M o
PK_245	102003	Domaradz	N	
PK_246	102004	Domaradz	N	
PK_247	102005	Domaradz	N	
PK_248	102006	Domaradz	N	
PK_249	102007	Domaradz	N	
PK_250	102008	Domaradz	N	
PK_251	102009	Domaradz	N	
PK_253	102011	Domaradz	A	
PK_254	102012	Domaradz	N	
PK_255	102013	Domaradz	N	
PK_256	102014	Domaradz	N	
PK_257	102015	Domaradz	N	
PK_258	102016	Domaradz	N	
PK_259	102017	Domaradz	N	
PK_260	102018	Domaradz	N	
PK_261	102019	Domaradz	N	
PK_262	102020	Domaradz	N	
PK_263	102021	Domaradz	O	
PK_264	102022	Domaradz	N	
PK_265	102023	Domaradz	N	
PK_268	102024	Domaradz	N	
PK_269	102025	Domaradz	N	
PK_270	102026	Domaradz	N	
PK_271	102027	Domaradz	N	
PK_272	102028	Domaradz	N	
PK_273	102029	Domaradz	N	
PK_274	102030	Domaradz	O	
PK_275	102031	Domaradz	N	
PK_276	102032	Domaradz	N	
PK_277	102033	Domaradz	N	
PK_278	102034	Golcowa	N	
PK_279	102035	Golcowa	O	
PK_280	102036	Golcowa	N	
PK_281	102037	Golcowa	N	

PK_282	102038	Domaradz	N	
PK_283	102039	Domaradz	N	
PK_284	102040	Domaradz	N	
PK_285	102041	Domaradz	N	
PK_286	102042	Domaradz	N	
PK_287	102043	Domaradz	N	
PK_288	102044	Domaradz	N	
PK_289	102045	Domaradz	N	
PK_290	102046	Domaradz	N	M o
PK_291	102047	Domaradz	N	M i
PK_292	102048	Domaradz	N	
PK_293	102049	Domaradz	N	
PK_294	102050	Domaradz	N	
PK_296	102051	Domaradz	N	
PK_298	102052	Domaradz	N	
PK_299	102053	Domaradz	N	
PK_300	102054	Domaradz	N	
PK_360	102055	Golcowa	N	
PK_361	102056	Golcowa	N	
PK_362	102057	Golcowa	N	
PK_363	102058	Golcowa	N	
PK_364	102059	Golcowa	N	
PK_365	102060	Golcowa	N	
PK_366	102061	Golcowa	N	
PK_367	102062	Golcowa	N	
PK_368	102063	Golcowa	N	
PK_369	102064	Golcowa	N	M o
PK_370	102065	Golcowa	A	M o
PK_371	102066	Golcowa	O	
PK_372	102067	Golcowa	N, A	
PK_373	102068	Golcowa	N	
PK_374	102069	Golcowa	O	
PK_375	102070	Golcowa	N	
PK_376	102071	Golcowa	N	
PK_377	102072	Golcowa	N	
PK_378	102073	Golcowa	N	
PK_379	102074	Golcowa	N	
PK_380	102077	Golcowa	N	
PK_381	102078	Golcowa	O	
PK_382	102079	Golcowa	O	
PK_383	102080	Golcowa	N	
PK_384	102081	Golcowa	N	
PK_385	102082	Golcowa	N	
PK_386	102083	Golcowa	N	
PK_387	102084	Golcowa	N	
PK_388	102085	Golcowa	N	

PK_389	102086	Golcowa	O	
PK_390	102087	Golcowa	N	
PK_391	102088	Golcowa	O	
PK_392	102089	Golcowa	N	
PK_393	102090	Golcowa	O	
PK_394	102091	Golcowa	N	
PK_395	102092	Golcowa	O	
PK_396	102093	Golcowa	O	
PK_397	102094	Golcowa	A	
PK_398	94744	Golcowa	O	
PK_399	102096	Golcowa	O	
PK_400	102111	Golcowa	N	
PK_401	102112	Golcowa	O	
PK_402	102113	Golcowa	N	
PK_403	102114	Golcowa	N	
PK_404	102115	Golcowa	N	
PK_405	102116	Golcowa	O	
PK_406	102117	Golcowa	O	
PK_407	102118	Golcowa	N	
PK_408	102119	Golcowa	N	
PK_409	102120	Golcowa	N	
PK_410	102121	Golcowa	N	
PK_411	102122	Golcowa	N	
PK_412	102123	Golcowa	N	
PK_413	102124	Golcowa	O	
PK_414	102125	Nowiny	N	
PK_415	102126	Nowiny	N	
PK_416	102127	Golcowa	N	
PK_417	102128	Golcowa	N	
PK_418	102129	Golcowa	N	
PK_419	102130	Golcowa	O	
PK_301	102171	Domaradz	N	
PK_302	102172	Domaradz	N	
PK_303	102173	Domaradz	N	
PK_305	102174	Domaradz	N	
PK_304	102175	Domaradz	N	
PK_306	102176	Domaradz	N	
PK_307	102177	Domaradz	N	
PK_308	102178	Domaradz	N	
PK_309	102179	Domaradz	N	
PK_310	102180	Domaradz	N	
PK_311	102181	Domaradz	N	M o
PK_312	102182	Domaradz	O	
PK_313	102183	Domaradz	N	
PK_314	102184	Domaradz	N	
PK_315	102185	Domaradz	N	

PK_316	102186	Domaradz	N	
PK_317	102187	Domaradz	O	
PK_318	102188	Domaradz	N	
PK_319	102189	Domaradz	N	
PK_320	102190	Domaradz	N	
PK_321	102191	Domaradz	N	
PK_322	102192	Domaradz	N	
PK_323	102193	Domaradz	N	
PK_324	102194	Domaradz	O	
PK_325	102195	Domaradz	N	
PK_326	102196	Domaradz	O	
PK_327	102197	Domaradz	N	
PK_328	102198	Domaradz	A	
PK_329	102199	Domaradz	O	
PK_330	102200	Domaradz	N	
PK_331	102201	Domaradz	N	
PK_332	102202	Domaradz	N	
PK_333	102203	Domaradz	O	
PK_334	102204	Domaradz	N	
PK_335	102205	Domaradz	N	
PK_336	102206	Domaradz	N	
PK_337	102207	Domaradz	N	
PK_338	102208	Domaradz	N	
PK_339	102209	Domaradz	O	
PK_340	102210	Domaradz	O	
PK_341	102211	Golcowa	N, A	
PK_342	102212	Golcowa	N	
PK_343	102213	Golcowa	N	
PK_344	102214	Golcowa	N	
PK_345	102215	Golcowa	O	
PK_346	102216	Golcowa	N	
PK_347	102217	Golcowa	N	
PK_348	102218	Golcowa	N	
PK_349	102219	Golcowa	N	
PK_350	102220	Golcowa	N	
PK_351	102221	Golcowa	N	
PK_352	102222	Golcowa	N	
PK_353	102223	Golcowa	N	
PK_354	102224	Golcowa	N	
PK_355	102225	Golcowa	N	
PK_356	102226	Golcowa	N	
PK_357	102227	Golcowa	A	
PK_358	102228	Golcowa	N	
PK_359	102229	Golcowa	N	
PK_297	104133	Domaradz	N	
PK_267	104151	Domaradz	N	

PK_266	104152	Domaradz	O	
PK_048A	104171	Płosina	N	
PK_046	104172	Płosina	O	
PK_046A	104173	Płosina	O	
PK_046B	104174	Płosina	N	
PK_034	104175	Płosina	A	
PK_055A	104176	Płosina	O	
PK_283A	104178	Domaradz	N	
PK_283B	104179	Domaradz	O	
PK_283C	104180	Domaradz	O	
PK_266A	104181	Domaradz	O	
PK_279B	104182	Golcowa	N	
PK_279A	104183	Golcowa	N	
PK_296A	104184	Domaradz	N	
PK_267A	104185	Domaradz	N	
D_003	104186	Domaradz	N	M o
D_004	104187	Domaradz	N	M o
D_007	104188	Domaradz	N	
D_008	104189	Domaradz	N	
D_010	104190	Golcowa	O	
PK_145A	104191	Poręby	N	
PK_145B	104192	Poręby	N	
PK_143a	104193	Poręby	N	
PK_117A	104194	Poręby	N	
PK_116A	104195	Poręby	N	
PK_076A	104196	Poręby	N	M o
PK_125A	104199	Poręby	N	
PK_183A	104200	Poręby	N	
PK_202A	104201	Poręby	A	
PK_202B	104202	Poręby	A	
PK_202C	104203	Jahońka	N	
PK_203c	104205	Jahońka	O	
PK_271A	104206	Domaradz	N	
PK_357A	104207	Jasna Góra	A	
PK_229	106988	Domaradz	N	
PK_230	106989	Domaradz	N	
PK_231	106990	Domaradz	N	
PK_232	106991	Domaradz	O	
PK_233	106992	Domaradz	N	
PK_234	106993	Domaradz	A	
PK_235	106994	Domaradz	A	M o
PK_236	106995	Domaradz	N	
PK_237	106996	Domaradz	A	
PK_238	106997	Domaradz	O	
PK_239	106998	Domaradz	N	
PK_240	106999	Domaradz	N	

PK_401A	107001	Golcowa	N	
E_058	107047	Golcowa	O	
E_058bis	107127	Golcowa	A	
PK_166	107588	Domaradz	A	
PK_219	107607	Domaradz	N	
PK_55b	107627	Domaradz	O	
PK_037a	107628	Płosina	N	
D_002	107667	Domaradz	N, O	M o
PK_295	107967	Domaradz	N	
PK_203b	108047	Drykowa	O	
J_1	102276	Golcowa	N	
J_2	103591	Golcowa	N	
D_1	114887	Golcowa	A	
D_2	114888	Golcowa	A	

Źródło: *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, PIGPIB, Warszawa 2024*

2.8 Zasoby przyrodnicze

2.8.1 Szata roślinna i fauna

Według podziału geobotanicznego Polski Szafera obszar gminy Domaradz położony jest w Dziale Karpaty zachodnie, Okręgu Beskidy i Podokręgu Pogórzy Fliszowych charakteryzujących się specyficznym układem przestrzennym roślinności, wynikającym z uwarunkowań naturalnych. Nowsza koncepcja regionalizacji geobotanicznej, na podstawie analizy potencjalnej roślinności naturalnej, przedstawionej przez J.M. Matuszkiewicza (1993) umiejscawia gminę Domaradz w Dziale Wschodniokarpackim, Krainie Karpat Wschodnich, w okręgu Pogórza Strzyżowsko-Dynowsko-Przemyskiego i w podokręgu Błażowskim. Wśród roślinności potencjalnej na obszarze gminy Domaradz wymieniane są zbiorowiska: *Dentario glandulosae-Fagetum, eastcarp., submontane* – żyzne lasy bukowe w formie podgórskiej, *Tilio-Carpinetum* – subkontynentalne grądy w formie podgórskiej, żyzne lub ubogie, *Carici remotae – Fraxinetum* - podgórskie łągi jesionowe, *Alnetum incanae* - podgórskie łągi olszowe.

Na terenie gminy przeważają siedliska nieleśne, antropogeniczne oraz półnaturalne, częściowo wykorzystywane jako łąki i pastwiska. Dominującym zespołem leśnym jest żyzna buczyna karpacka w formie podgórskiej, ze znacznym udziałem jodły i buka z niewielką domieszką dębu, modrzewia brzozy i grabu. Podszyt buczyny tworzony jest przez podrost jodłowo-bukowy, leszczynę, bez czarny i koralowy, wawrzynek wilczełyko. Natomiast warstwę runa leśnego buduje gatunek charakterystyczny dla Pogórza - żywiec gruczołowaty oraz żywokost sercowaty, często żywiec cebulkowy, paprotnik kolczysty, kostrzewa leśna i turzycza orzęsiona, a także czyściec leśny, gajowiec żółty, marzankę wonną, szalwię lepką, miodunkę ćmą, jeżynę gruczołowatą, kopytnik zwyczajny, zawilec gajowy, groszek wiosenny, bodziszek cuchnący, narecznicę samczą, wietlicę samiczą i starzec Fuchsa. Na leśnych polanach spotykany jest podkolan biały (*Platanthera bifolia*), bylina należąca do rodziny storczykowatych.

W dolinach potoków występują niewielkie fragmenty drzewostanów olszowych i jesionowych (łągi podgórskie występujące nad małymi ciekami wodnymi oraz zespoły jesionowo-olszowe nad większymi potokami), a na stokach wzniesień zespoły grądowe o dużym zróżnicowaniu. Niższe partie wzniesień porasta żyzny grąd niski, natomiast ubogi grąd wysoki spotykany jest w bardziej

suchych, wyższych partiach szczytowych. Gatunkami dominującymi w zespołach grądowych są grab zwyczajny oraz jesion wyniosły, czereśnia i modrzew europejski. Warstwę krzewów tworzą: leszczyna, bez czarny i kalina koralowa, natomiast warstwę runa przytulia Schultesa, turzyca orzęsiona, gwiazdnica wielokwiatowa, gajowiec żółty, zawilec gajowy, kopytnik pospolity i wietlica samcza. W niewielkich powierzchniowo zbiorowiskach olesu usytuowanych przy potokach dominuje olsza czarna i turzyce. W dolinie rzeki Stobnica i jej większych dopływów najczęściej występującym zespołem łąkowym jest zespół świeżej łąki rajgrasowej (*Arrhenatheretum elatioris*), oraz łąki porolne. Na mokrej, żyznej glebie wzdłuż cieków wodnych najczęściej występuje zbiorowisko zwane Filipendulo-Geranietum, zdominowane przez wiązówkę błotną. Skład florystyczny zbiorowisk łąkowych pod wpływem antropopresji ulega zmianie. Łąki kośne, o różnym stopniu uwilgotnienia, reprezentowane są m.in. przez takie gatunki jak: kłosówka wełnista, przytulia wonna, wiechlina łąkowa, kostrzewa czerwona, śmiałek darniowy, firletka poszarpana, ostrożeń warzywny, rdest wężownik, trzęślica modra oraz sity. Na ugorach powszechnym zjawiskiem jest sukcesja naturalna.

W środowisku silnie przekształconym przez człowieka, związanym z miejscem zamieszkania jego lub działalności rozwijają się zbiorowiska roślinności synantropijnej. Uprawom zbożowym i okopowym towarzyszy roślinność segetalna popularnie zwana chwastami (m.in. rumianek pospolity, chaber bławatek, chrzan pospolity, jasnota biała, bylica piołun. W sąsiedztwie osad, dróg, wyrobisk poeksploatacyjnych, zakładów produkcyjnych samorzutnie rozwija się roślinność ruderalna (cykoria podróżnik, rudbekia naga, mak polny, niecierpek drobnokwiatowy, pokrzywa). Skład gatunkowy zbiorowisk segetalnych ściśle jest związany z rodzajem gleby, jej żyznością, wilgotnością, przepuszczalnością, a także stosowanymi podczas uprawy zabiegami agrotechnicznymi i agrochemicznymi.

Gmina Domaradz według podziału zoogeograficznego Polski (Kostrowicki 1999) znajduje się w państwie Holarktyda, podpaństwie Palearktyka, krainie Eurosyberyjskiej, prowincji Nemoralnej, obszarze Europejskim, regionie Środkowoeuropejskim, podregionie Środkowym. Natomiast pod względem faunistycznym gmina zalicza jest do prowincji europejsko-zachodniosyberyjskiej Paleoarktyki, krainy Karpacko-Sudeckiej i okręgu Wschodniokarpackiego. Na pogórzu przenikają się swymi zasięgami różne gatunki zwierząt zamieszkujących zarówno niziny, jak też tereny górzyste.

Na terenie gminy Domaradz występują przedstawiciele fauny zachodnio-europejskiej (duże ssaki związane z terenami leśnymi takie jak: jeleń europejski, sarna, dzik, wilk, żbik oraz mniejsze ssaki bytujące na terenach pól i na obrzeżach lasów m.in. zając szarak, jeż, kret, lis, borsuk), pontyjskiej (m.in. muchotłówka białoszysza, kobczyk, żoła oraz dzięcioł syryjski) i borealno-alpejskiej (dzięcioł trójpalczasty, drozd obrożny, puszczyk uralski, kuna leśna, kwiczoł, jarząbek).

Tereny rolno-leśne sprzyjają bytowaniu licznych ptaków m.in. takich jak: bażant, kuropatwa, przepiórka, kaczka krzyżówka, słonka, bocian biały, jastrząb, myszołów, pustułka, puszczyk, kruk, wrona, sroka, dzięcioł zielony, dziwonia, kowalik, kopciuszek, słowik szary, skowronek polny, szczygieł, trznadel, szpak. Pola uprawne i niska roślinność jest miejscem występowania przedstawicieli herpetofauny takich jak; zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, jaszczurka zielona, rzekotka drzewna. Natomiast na terenach podmokłych bytują także traszka zwyczajna i grzebieniasta, żaba śmieszka i żaba trawna, kumak górski i nizinny, salamandra plamista. Na łąkach obserwowane są liczne motyle m.in. rusałka żałobnik, pokrzywnik, admirał, pawik, bielinek kapustnik, paź królowej, czerwonończyk żarka, niepylak mnemozyna. Owady reprezentowane są m.in. przez takie gatunki jak m.in.: biegacz skórzasty, rębacz szary, trzyszczyk pomy, barciel pszczeli, kostrzeń, żuk leśny, pasikonik zwyczajny, ważka zwyczajna, łąka dzieweczka, świtezianka błyszcząca.

Rzeki są siedliskiem takich ryb jak: szczupak, okoń, boleń, kleń, świnka, jelec, brzana, pstrąg potokowy, lipień, sandacz, głowacica, certa, babka, kietb, śliż, płoć, leszcz, karaś, sum, różanka, piekielnica, piskorz, a także rak błotny i szlachetny. Ze środowiskiem wodnym związane są takie zwierzęta jak: bober, wydra, czy piżmak. Południową granicę osiąga orzechówka, ptak często widziany w lasach.

Dokładnego rozpoznania i określenia zasobów flory i fauny i ich stanu zachowania oraz sprecyzowania działań mających na celu ochronę poszczególnych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk wymaga prawie cały teren gminy Domaradz. Szczegółowa inwentaryzacja sporządzona została dla obszarów Natura 2000 wyznaczonych na terenie Gminy Domaradz.

O wysokich walorach przyrodniczych obszaru decyduje skład ichtiofauny, obfitującej w rzadkie, zagrożone gatunki, znane w Polsce z nielicznych stanowisk. Łącznie stwierdzono tu ponad 30 taksonów, w tym aż 10 z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Oprócz siedlisk właściwych dla ryb, obszar chroni siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej. Obok towarzyszących rzekom łągów i zajmujących nieco wyżej położone miejsca, grądów do przedmiotów ochrony włączono łąki świeże i zmiennowilgotne. Występują one w postaci dwóch dużych kompleksów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzek.

Kompleks łąk świeżych znajduje się nad Stobnicą, między Domaradem a Lutczą. W zasięgu obszaru Natura 2000 PLH180030 Wisłok Środkowy z Dopływami stwierdzono występowanie cennych siedlisk takich jak:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), występujące poza obszarem Gminy Domaradz, w pobliżu miejscowości Bratkówka
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), na tym obszarze stwierdzono występowanie siedliska o podtypie 6510-1 – łąka rajgrasowa (owsicowa) (*Arrhenatheretum elatioris*). Stan zachowania oceniono jako średni lub zdegradowany – C,
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum*). Stan zachowania oceniono jako dobry – B.
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe). Na przedmiotowym obszarze występują dwa podtypy siedliska: *91E0-1 łąg wierzbowy oraz *91E0-3 niżowy łąg jesionowo-olszowy. W obszarze dominuje podtyp 91E0-1 łąg wierzbowy. Podtyp 91E0-3 trafia się bardzo rzadko. Drzewostan zbudowany głównie z wierzby białej z domieszką innych drzew liściastych. W obszarze wykształciła się bogata i zwarta warstwa krzewów, która jest prawdopodobnie efektem rozluźnionej warstwy drzewostanu. Runo zielne jest mocno zwarte, natomiast runo mszyste wykazuje słabe pokrycie. Stan zachowania oceniono jako średni lub zdegradowany – C. ,

Na Obszarze Natura 2000 „Wisłok Środkowy z Dopływami” stwierdzono występowanie gatunków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG takie jak:

Ryby

- 1130 *Aspius aspius*, boleń, C – powszechne,
- 5264 *Barbus carpathicus*, brzana, R - rzadkie
- 1149 *Cobitis taenia*, koza, V – bardzo rzadkie
- 1163 *Cottus gobio*, głowacz białopłetwy, V - bardzo rzadkie
- 1096 *Lamperta planeri*, minóg białopłetwy V - bardzo rzadkie
- 1145 *Misgurnus fossilis*, piskorz, R – rzadkie,

- 5339 *Rhodeus amarus*, różanka, V - bardzo rzadkie
- 6144 *Romanogobio alpinus*, kiełb białopłetwy, R – rzadkie,
- 6143 *Romanogobio kesslerii*, kiełb Kesslera, R - rzadkie
SSaki
- 1355 *Lutra lutra*, P - obecna
Bezkrebowce
- 1060 *Lycaena dispar*, czerwonończyk nieparek, P - obecna
- 6179 *Phengaris nausithous*, Modraszek nausitous, P – powszechne,
- 6177 *Phengaris teleius*, Modraszek telejus, P – powszechne,
- 1032 *Unio crassus*, skójka gruboskorupowa, P – powszechne.

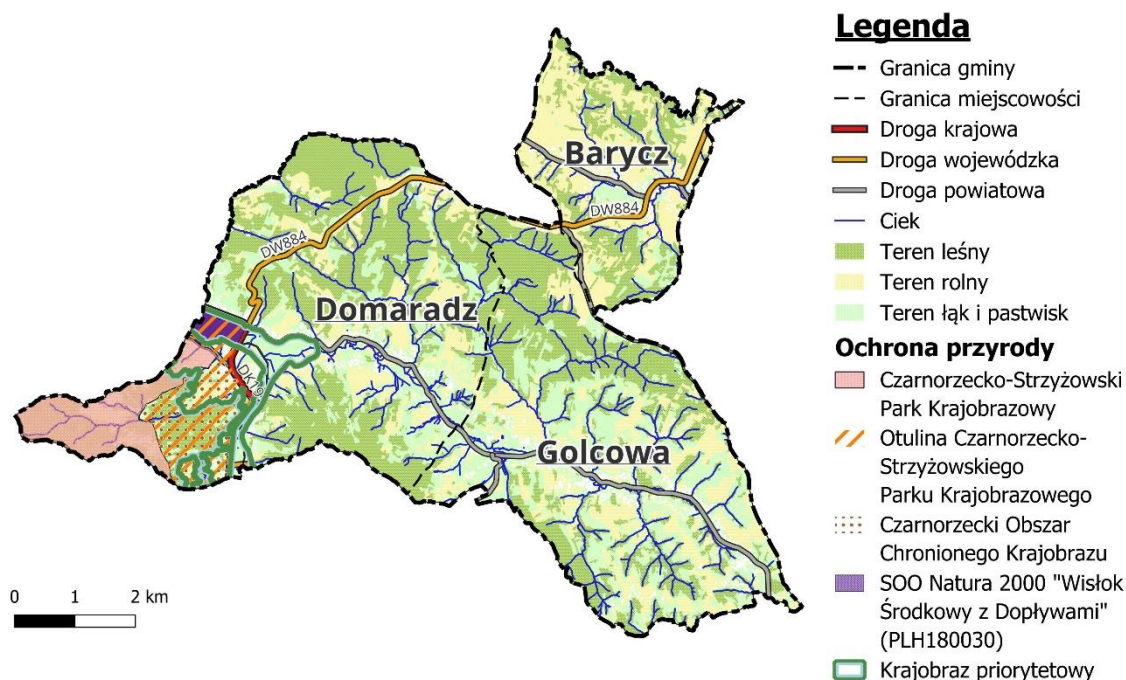
2.8.2 Obszary i obiekty objęte ochroną przyrody i krajobrazu

Szczególnie cenne pod względem przyrodniczym objęte zostały formami ochrony przyrody), które jednocześnie wpisują się w europejski (Obszar Natura 2000 (SOO) PLH180030 - Wisłok Środkowy z Dopływami) i krajowy system ochrony przyrody (Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną i Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu). Obszary objęte prawną ochroną przyrody przedstawiono na Rysunku 6 i w Załączniku 1.

Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy, wraz z otuliną pierwotnie utworzony został na terenie 3 województw: rzeszowskiego, krośnieńskiego i tarnowskiego został na podstawie: Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 16 marca 1993 r. w sprawie utworzenia Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 3, poz. 35 z 1993 r.) Po utworzeniu województwa podkarpackiego ww. akty prawne utraciły swoją na podstawie rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2004 r. Nr 58, poz. 614). Rozporządzenie zostało kilkakrotnie zmienione, a obecnie obszar funkcjonuje na mocy Uchwały NR XLVIII/990/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego wraz z późniejszymi zmianami. Granice parku krajobrazowego na terenie gminy Domaradz obejmując obszar 251 ha (4,4 % powierzchni gminy). Park krajobrazowy utworzony został dla ochrony przyrody nieożywionej m.in. zachowania charakterystycznych jej elementów, stanowiących świadectwo przeszłości geologicznej regionu, a także przyrody szaty roślinnej, fauny, dóbr kultury i walorów krajobrazu.

Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi otulinę dla Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 10 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa krośnieńskiego (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1998 r. Nr 17/98, poz. 223). Rozporządzenie zostało kilkakrotnie zmienione przez Wojewodę Podkarpackiego, a obecnie obszar funkcjonuje na mocy Uchwały NR XLVIII/996/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego) z 2014 r. poz. 1949) z późniejszymi zmianami. Celem utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest ochrona głównie rolniczego krajobrazu pogórza, na terenie gminy Domaradz na powierzchni 238,8 ha.

Rysunek 6. Obszary objęte ochroną przyrody i krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Specjalny obszar ochrony (SOO) Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami (PLH180030) wyznaczony został na terenie Unii Europejskiej Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) – publikacja Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146. Na terenie Polski ww. obszar wyznaczony został Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wisłok Środkowy z Dopływami (PLH180030) – publikacja Dz.U z 2022 r. poz. 1962. Na terenie gminy Domaradz obszar obejmuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wisłok Środkowy z Dopływami (PLH180030). Na terenie gminy Domaradz obszar ten obejmuje rzekę Stobnica, od mostu drogowego na trasie Domaradz-Golcowa do ujścia, o łącznej powierzchni 38.0 ha. Obszar wyznaczono dla ochrony wielu rzadkich, zagrożonych gatunków ryb, znanych w Polsce z nielicznych stanowisk.

Indywidualną formą ochrony przyrody są pomniki przyrody - na terenie gminy Domaradz 4 obiekty:

- 1) Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (wys.22 m, pierśnica 137 cm, obwód 430 cm) – pomnik przyrody ustanowiony przez Radę Gminy Domaradz w dniu 2005-05-25 w miejscowości Golcowa,

Źródło: Fot. 1. Geoserwis GDOŚ

- 2) Lipa szerokolistna - *Tilia platyphyllo* - (wys.27 m, pierśnica 184 cm, obwód 578 cm, Wiek 250 lat) – pomnik przyrody ustanowiony przez Wojewodę Krośnieńskiego Decyzją Nr RL. III-7141/26/83 z 11 lipca 1983 roku (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1984 nr 4, poz. 15), drzewo obok zabudowań parafialnych w Golcowej, między kościołem a plebanią.

Źródło: Fot. 2. Geoserwis GDOŚ

- 3) Grupa drzew w pobliżu (odległość ok. 80 m) kościoła rzymsko-katolickiego w Golcowej, nad potokiem tj. Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (wys.23 m, pierśnica 186 cm, obwód 584 cm) i Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (wys.26 m, pierśnica 125 cm, obwód 393 cm) – pomnik przyrody ustanowiony przez Wojewodę Krośnieńskiego Decyzją Nr RL.III-7141/25/83 z 12 lipca 1983 roku (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1984 nr 4, poz. 15)

Źródło: Fot. 3. Geoserwis GDOŚ

- 4) Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* (wys.26 m, pierśnica 185 cm, obwód 580 cm, Wiek 250 lat), na terenie posesji prywatnej, 22 m od drogi Domaradz-Przysietnica nr dz. ewid. 2324/5 w miejscowości Golcowa. Pomni przyrody ustanowiony został na mocy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie (Orzeczenia PWRN w Rzeszowie Nr VI-b-13/P/20/53 z dnia 9 grudnia 1953 r.).

Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XIII/218/25 z dnia 31 marca 2025 r. na obszarze gminy Domaradz zidentyfikował 4 typy krajobrazu i 5 podtypów krajobrazu tj. krajobrazy leśne (3) przewaga siedlisk lasowych (3b), krajobrazy wiejskie (6) z przewagą mozaikowato rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola (6c) oraz krajobrazy wiejskie z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (6g), krajobrazy mozaikowe (7) z przewagą terenów porolnych, krajobrazy bagienno-łąkowe głównie bezleśne (2) z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk. Zidentyfikowano 2 typy krajobrazu wg rzeźby terenu tj. krajobraz wzgórzowy (D) i krajobraz dolin (G). Najcenniejsze elementy krajobrazu bagienno-łąkowego, głównie bezleśnego, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk objęte zostały krajobrazem priorytetowym *Dolina Stobnicy* (kod krajobrazu: 18-513.64-58), a krajobrazu leśnego z przewagą siedlisk lasowych krajobrazem priorytetowym *Rejon Węgierki* (kod krajobrazu: 18-513.64-02). W audycie dla każdego z krajobrazów wskazano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu.

2.8.3 Lasy

Lasy na terenie gminy Domaradz tworzone są przez małe i średnie kompleksy o łącznej powierzchni 1 366,32 ha. Większe kompleksy leśne są własnością państwową i podlegają zarządowi Nadleśnictwa Brzozów (większość terenu gminy) oraz Nadleśnictw: Strzyżów i Kołaczyce. Według danych GUS z 2023 r. grunty leśne na terenie gminy Domaradz zajmują powierzchnię 1 370,91 ha, co stanowi 24,3 % powierzchni gminy. Lasy publiczne są własnością Skarbu Państwa, z tego 90 %

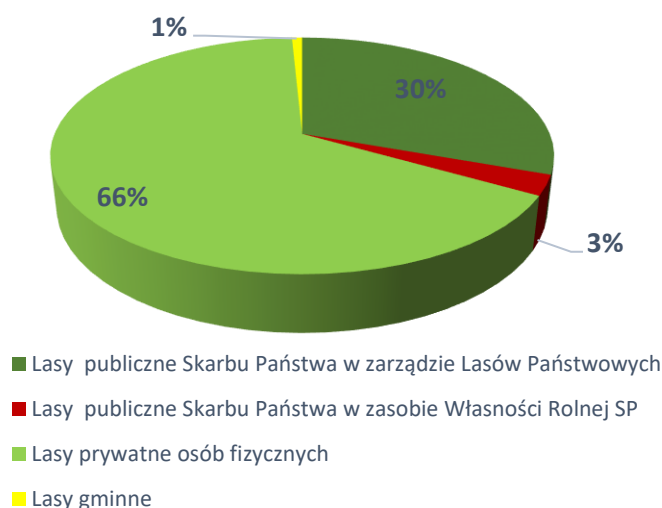
pozostaje w zarządzie Lasów Państwowych, a 10 % w zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Większość lasów stanowią lasy prywatne (66%), które w 98 % pozostają we władaniu osób fizycznych. Prawie wszystkie lasy prywatne (99%) objęte zostały uproszonymi planami urządzania lasu, natomiast tylko niewielka część z nich inwentaryzacją stanu lasu (0,03 %). Udział poszczególnych form własności gruntów leśnych przedstawiono na wykresie 1,

Tabela 5. Własność lasów na terenie gminy Domaradz

L.p.	Lasy ogółem	Lasy publiczne ogółem	Lasy publiczne Skarbu Państwa	Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	Lasy prywatne	Lasy prywatne osób fizycznych	Lasy gminne
1.	1 366,32	462,32	451,82	408,88	36,94	904,00	886,00	10,50

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, dane z 2023 r.

Wykres 1. Udział własności w powierzchni gruntów leśnych na terenie gminy Domaradz

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, dane z 2023 r.

Według Regionalizacji przyrodniczo-leśnej (2010) obszar gminy znalazł się w krainie VIII Karpackiej i w mezoregionie Pogórze Ciężkowicko-Dynowskie.

Podstawowa jednostka typologiczna podziału siedlisk leśnych, obejmująca fragmenty lasu o podobnej żyzności i przydatności do produkcji leśnej, ustalona została według najważniejszych czynników różnicujących, głównie gleby i wilgotności. Na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe dominuje typ siedliskowy lasów w odmianie wyżynnej tj. Las wyżynny (Lwyż). W zdecydowanie mniejszej ilości występują tutaj siedliska leśne w odmianie górskiej, czyli las górski LG i las mieszany górski (LMG), a praktycznie w śladowych ilościach siedliska lasów w odmianie nizinnej, czyli bór mieszany świeży (BMśw), las mieszany świeży (LMśw), las świeży (Lśw), ols jesionowy (OIJ) oraz las mieszany wyżynny (LMwyż) zaliczany do odmiany wyżynnej.

Na terenach lasów prywatnych podstawowym typem siedliskowym również jest las wyżynny Lwyż. Występują tutaj również siedliska lasu górskiego Lg, olsu jesionowego Oljs i lasu łęgowego Lł.

Podstawowym gatunkiem budującym lasy na terenie gminy są jodła, buk i sosna. Znacznie rzadziej spotykane są takie gatunki jak dąb, modrzew, brzoza i grab, a w bardzo małych ilościach olcha, jesion, grab, świerk i topola.

Średnia zasobność lasów na terenie mezoregionu Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego kształtuje się powyżej 300 m²/ha.

2.9 Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania z jego szerszym otoczeniem

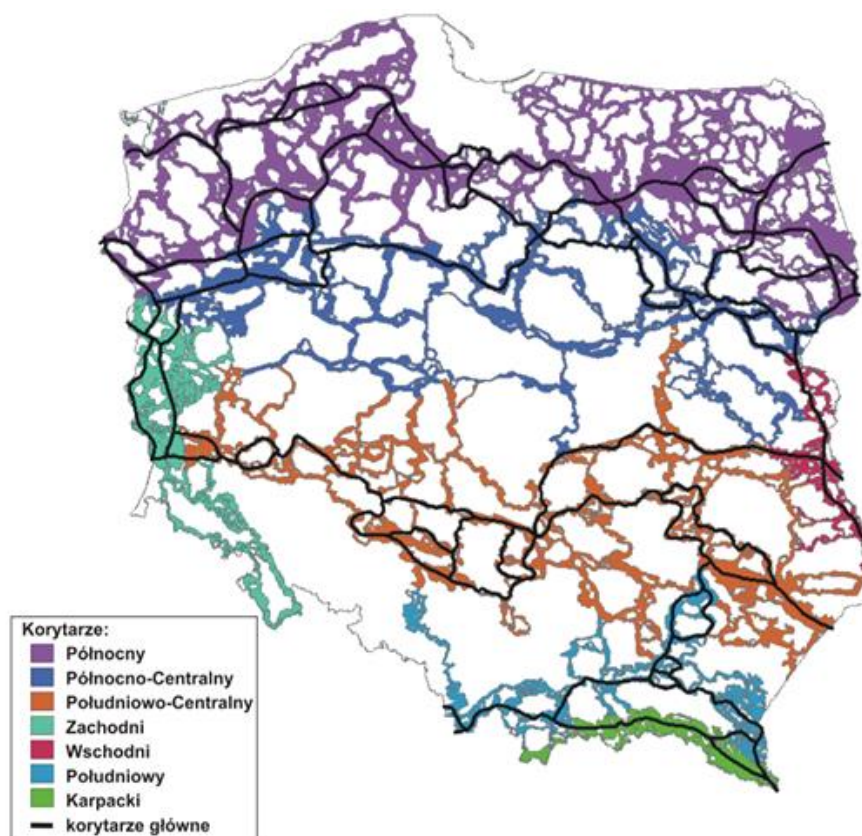
Najbardziej istotne połączenia gminy z otoczeniem dotyczą sieci hydrograficznej i ciągów ekologicznych: doliny rzeki Stobnica, potoków Golcówka i Baryczka, oraz mniejszych cieków i rowów. Połączenia przyrodnicze rozumiane są jako kierunki migracji i wymiany genów, oraz zanieczyszczeń i zagrożeń na terenie gminy.

Połączenia komunikacyjne Gminy Domaradz z krajem, regionem, sąsiednimi powiatami i gminami zapewnia sieć drogowa wpisująca się w sieć dróg krajowych (KD 19 i S 19), wojewódzkich (DW 884) i powiatowych (DP 1936 R, DP 2020 R, DP 2024, DP 2023 R). Sieć drogowa stanowi barierę dla zwierząt. W ciągu drogi ekspresowej S 19 zaprojektowane zostały przejścia dla zwierząt,

Gmina Domaradz jest powiązana przyrodniczo z obszarami zewnętrznymi na poziomie:

- 1) międzynarodowym poprzez Obszary Europejskiej Sieci Natura 2000 – na tereny gminy Domaradz wyznaczono specjalny obszar ochrony *Wistok Środkowy z Dopytywami (PLH180030)*;
- 2) krajowym i międzynarodowym (Rysunek 7)– poprzez projektowane korytarze ekologiczne łączące Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 w Polsce – przez teren gminy przebiega główny korytarz południowy (KPdW Białowie) od Bieszczadów przez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, Pogórze Strzyżowskie, Pogórze Ciężkowickie ... i dalej aż do Lasów Pszczyńsko-Kobiórskich i Lasów Rudzkich; przebieg korytarzy ekologicznych w Polsce, istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej, określony został przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego (2010);

Rysunek 7. Korytarze ekologiczne łączące sieć Natura 2000

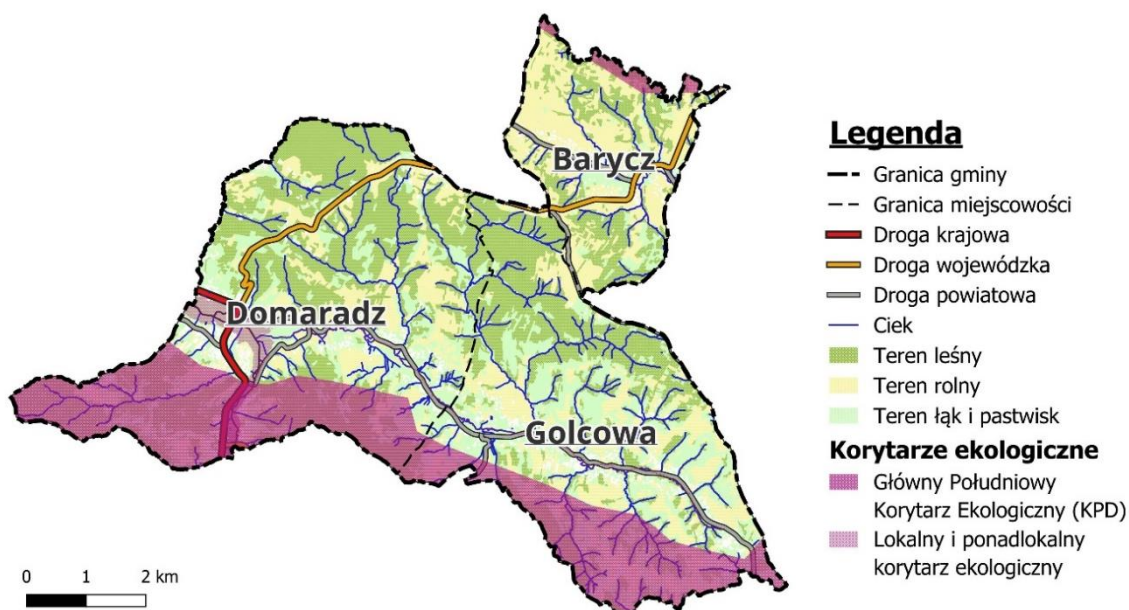
Źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania "Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce", Jędrzejewski W. et al., 2011

3) wojewódzkim:

- a) sieć wód powierzchniowych oraz doliny rzek i potoków – rzeka Stobnica wraz z dopływami (m.in. potok Golcówka) położona w dorzeczu Wisłoka czyli najważniejszy element układu hydrograficznego gminy oraz potok Baryczka położony w dorzeczu Sanu:
 - gospodarka wodna w obszarach źródłiskowych i gospodarka wodno – ściekowa w miejscowościach położonych nad ciekami istotnie wpływa na jakość wód,
 - zagrożenie powodzią – na terenie gminy wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Stobnica, w lokalnych zagłębieniach terenu mogą występować także okresowe podtopienia terenu w efekcie wahań pierwszego poziomu wody podziemnej po intensywnych opadach deszczu i w trakcie roztopów;
- b) zasoby wód podziemnych,
- c) wojewódzkim i lokalnym – lasy.

Obszary dolin rzecznych oraz głównych zbiorników wód podziemnych są obszarami, którymi migrują zanieczyszczenia z terenu gminy na zewnątrz oraz z terenów zewnętrznych na teren gminy. Ponadto pełnią istotne funkcje środowiskotwórcze (regeneracja powietrza, zachowanie różnorodności biologicznej) i gospodarcze. Podobne funkcje pełnią również lasy (Rysunek 8).

Rysunek 8. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Domaradz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

2.10 Zasoby kultury materialnej i ich ochrona

Na terenie gminy Domaradz zlokalizowanych jest kilka zabytków nieruchomych, do których należą przede wszystkim budowle o charakterze sakralnym, a nadto cmentarze rzymskokatolickie. Najbardziej wartościowe obiekty o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej wpisane zostały do rejestru zabytków (Rysunek 9 i Załącznik 1).

Rejestr zabytków nieruchomych (stan na dzień 31.12.2024)

BARYCZ

- kościół parafialny pw. św. Józefa; A-193 z 15.03.1990 roku.

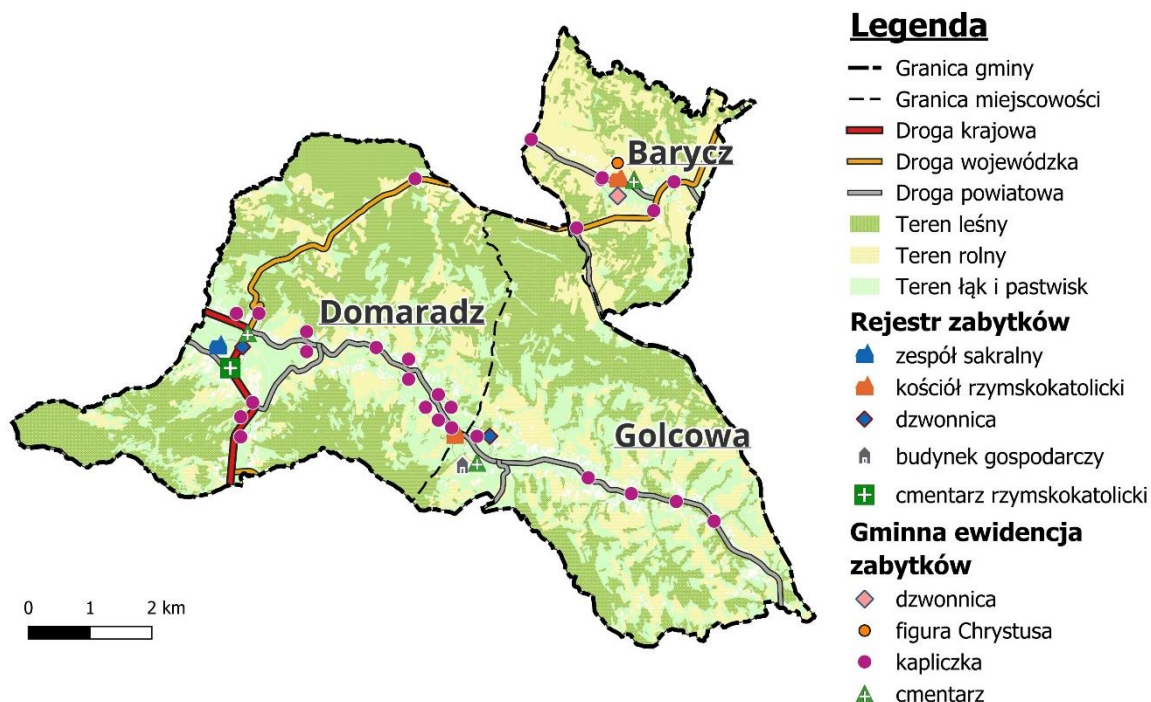
DOMARADZ

- dawny kościół parafialny pw. św. Mikołaja Biskupa; A-1110 z 21.01.1970 roku.
- dzwonnica kościelna przy dawnym kościele parafialnym pw. św. Mikołaja Biskupa; A-1110 z 21.01.1970 roku.
- teren dawnego cmentarza przy dawnym kościele parafialnym pw. św. Mikołaja Biskupa; A-110 z 21.01.1970 roku.
- starodrzew w otoczeniu dawnego kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja Biskupa; A-1110 z 21.01.1970 roku.

GOLCOWA

- kościół parafialny pw. św. Barbary; A-604 z 27.11.1952 roku.
- dzwonnica kościelna przy kościele parafialnym pw. św. Barbary; A-430 z 02.09.2010 roku.
- łamus (skarbczyk) przy kościele parafialnym pw. św. Barbary; A-430 z 02.09.2010 roku.

Rysunek 9. Zabytki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Domaradz

Rejestr zabytków ruchomych

DOMARADZ

- wyposażenie ruchome w dawnym kościele parafialnym pw. św. Mikołaja; B-746 z 21.01.1970 roku: ołtarz boczny lewy, rzeźby św. Andrzej i Wojciech, w zwieńczeniu ołtarza jw., obraz Św. Katarzyna, w zwieńczeniu ołtarza jw., ołtarz boczny prawy, obraz Matka Boża Różańcowa ze św. Dominikiem, w retabulum ołtarza jw., rzeźby aniołów, w zwieńczeniu ołtarza jw., ambona, - prospekt organowy i organy piszczalkowe, chrzcielnica, pokrywa chrzcielnicy, szafa, portret sarmacki męski, obraz Przemienienie Pańskie, obraz Nawiedzenie, obraz Zwiastowanie, obraz Święta Rodzina, obraz Ostatnie wieczerza, obraz Zmartwychwstanie, obraz Erazm z Rotterdamu, krucyfiks, w tęczy, krucyfiks, w kruchcie zachodniej, krucyfiks, w ogrójcu, krucyfiks ołtarzowy, rzeźba Chrystus fraszobliwy, umbrakulum, rzeźba Baranek apokaliptyczny, lichtarz, para lichtarzy, feretron z obrazami św. Dominik oraz Anioł Stróż, latarnia na świecę, - ornat biały, ornat czerwony i paramenty (velum, bursa, stuła i manipularz), ornat i paramenty (stuła i manipularz), ornat czarny, ornat czerwony i paramenty (velum, bursa, stuła i manipularz), ornat czerwony, ornat czerwony i paramenty (stuła i manipularz), ornat zielony i paramenty (velum, bursa, stuła i manipularz), dzwon
- elementy wyposażenia ruchomego dawnego kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja Biskupa; B-740 z 12.01.2016 roku: ołtarz główny, obraz św. Mikołaj, w ołtarzu jw., rzeźba św. Piotr, w ołtarzu jw., rzeźba św. Paweł, w ołtarzu jw., tabernakulum, w ołtarzu jw., destrukty desek stropowych z dekoracją malarską, malowidło za ołtarzem głównym, malowidła na stropach nawy i prezbiterium.

GOLCOWA

- wyposażenie ruchome oraz dekoracje malarskie w kościele parafialnym pw. św. Barbary; B-361 z 13.09.2010 roku: ołtarz główny, obraz Matka Boża z Joachimem i Anną, w ołtarzu jw., obraz Święta Rodzina, w ołtarzu jw., obraz Trójca Święta, w ołtarzu jw., rzeźba Św. Piotr, w ołtarzu jw., rzeźba Św. Paweł, w ołtarzu jw., rzeźba Św. Stanisław Bp, w ołtarzu jw., 44 rzeźba Św. Wawrzyniec, w ołtarzu jw., rzeźby para putt, w ołtarzu jw., - tabernakulum, w ołtarzu jw., antependium, w ołtarzu jw., ambona, ołtarz boczny z figurą Dzieciątka Jezus, w prezbiterium, feretron z obrazami Matka Boża Różańcowa i Najświętsze Serce Pana Jezusa, chrzcielnica, -pokrywa chrzcielnicy, rzeźba Chrystus Zmartwychwstały, krucyfiks, - ołtarz boczny pw. św. Barbary, obraz Święta Barbara, w ołtarzu jw., sukienka obrazu Święta Barbara, w ołtarzu jw., rzeźby para putt, w ołtarzu jw., ołtarz boczny z obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy, rzeźba Matka Boża z Dzieciątkiem, krucyfiks na belce tęczowej, obraz Matka Boża Jackowa, obraz Św. Barbara, pająk, obraz Św. Stanisław Kostka, obraz Św. Jacek, konfesjonał, prospekt organowy, polichromia ścian i stropów.
- elementy wyposażenia ruchomego kościoła parafialnego pw. św. Barbary; B-805 z 09.11.2016 roku: dokument konsekracji kościoła, umbraculum, obraz Święta Barbara, księga „Liber Documentorum Ecclesia Parochialis in Golcowa”.

Rejestr zabytków archeologicznych

Na terenie gminy Domaradz żaden zabytek archeologiczny nie został dotychczas objęty ochroną prawną na mocy wpisu do rejestru zabytków archeologicznych województwa podkarpackiego.

Tabela 5. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Domaradz

l.p.	miejsowość	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze	AZP	gmina
1	Domaradz	1	1	109-75	Domaradz
2	Domaradz	14	17	109-75	Domaradz
3	Golcowa	1	1	109-76	Domaradz
4	Golcowa	3	2	109-76	Domaradz
5	Golcowa	4	3	109-76	Domaradz
6	Golcowa	8	34	109-76	Domaradz
7	Golcowa	9	35	109-76	Domaradz
8	Golcowa	10	36	109-76	Domaradz
9	Golcowa	6	9	109-77	Domaradz
10	Golcowa	7	10	109-77	Domaradz
11	Domaradz	2	1	108-76	Domaradz
12	Domaradz	3	2	108-76	Domaradz
13	Golcowa	2	3	108-76	Domaradz
14	Golcowa	5	4	108-76	Domaradz
15	Domaradz	4	5	108-76	Domaradz
16	Domaradz	5	6	108-76	Domaradz
17	Domaradz	6	7	108-76	Domaradz
18	Domaradz	7	8	108-76	Domaradz
19	Domaradz	8	9	108-76	Domaradz
20	Domaradz	9	10	108-76	Domaradz
21	Domaradz	10	11	108-76	Domaradz

22	Domaradz	11	12	108-76	Domaradz
23	Domaradz	12	13	108-76	Domaradz
24	Domaradz	13	14	108-76	Domaradz
25	Golcowa	11	15	108-76	Domaradz
26	Golcowa	12	16	108-76	Domaradz
27	Golcowa	13	17	108-76	Domaradz
28	Golcowa	14	18	108-76	Domaradz
29	Golcowa	15	19	108-76	Domaradz
30	Golcowa	16	20	108-76	Domaradz
31	Golcowa	17	21	108-76	Domaradz
32	Golcowa	18	22	108-76	Domaradz
33	Golcowa	19	23	108-76	Domaradz
34	Golcowa	20	24	108-76	Domaradz
35	Golcowa	21	25	108-76	Domaradz
36	Barycz	1	26	108-76	Domaradz

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Domaradz

Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Domaradz obejmują, zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obiekty wpisane i niewpisane do rejestru zabytków. Z terenu gminy Domaradz zewidencjonowanych zostało 73 obiektów nieruchome o charakterze zabytkowym, w tym 34 stanowiska archeologiczne. Zabytki te obejmują zabudowania o charakterze sakralnym, cmentarze rzymskokatolickie, oraz tzw. małą architekturę obejmującą kapliczki i figury przydrożne, a nadto stanowiska archeologiczne. Do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Domaradz wpisano zabytki:

- w Baryczy oprócz zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisano także: cmentarz rzymskokatolicki (k.XIX/pocz.XX.), dzwonnice kościelną (1908), 6 kapliczek (większość z końca XIX w. lub początku XX), 1 figurę przydrożną Jezusa Chrystusa i 1 stanowisko archeologiczne z epoki kamienia i epoki brązu,
- w Domaradzu: oprócz zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisano również: cmentarz rzymskokatolicki z 2 połowy XIX w., 16 kapliczek główne z końca XIX w lub początku XX w., 13 stanowisk archeologicznych z okresu neolitu lub wczesnego brązu, okresu halsztackiego, epoki kamienia,
- w Golcovej oprócz zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisano ponadto: cmentarz rzymskokatolicki z 2 połowy XIX w., 5 kapliczek z końca XIX w. lub początku XX w., 20 stanowisk archeologicznych z epoki wczesnego średniowiecza, okresu wpływów rzymskich, kultury prahistorycznej, schyłku neolitu, epoki brązu i okresu halsztackiego oraz inne o niekreślonej dacie.

Tabela 6 . Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Domaradz - stan na dzień 31.12.2024 r.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres / lokalizacja	Datowanie	Numer rejestru zabytków
1.	BARYCZ	kościół parafialny pw. św. Józefa	nieopodal nr 196	1907-1908	A – 193 z 15.03.1990 roku
2.	BARYCZ	dzwonnica kościelna	nieopodal nr 196	1908	
3.	BARYCZ	figura przydrożna Jezusa Chrystusa	nieopodal nr 196 / przy kościele parafialnym	I. 30-te XX w. (?)	
4.	BARYCZ	kaplica	nieopodal nr 196 / w ogrodzeniu kościoła parafialnego	I. 30-te XX w. (?)	
5.	BARYCZ	cmentarz rzymskokatolicki	nieopodal nr 196	k. XIX / pocz. XX w.	
6.	BARYCZ	kapliczka	nieopodal nr 49	k. XIX w.	
7.	BARYCZ	kapliczka	nieopodal nr 98	k. XIX w.	
8.	BARYCZ	kapliczka	nieopodal nr 107 /przy drodze od kościoła w kierunku na Gwoźnicę Górną	1885 r.	
9.	BARYCZ	kapliczka	przy drodze od kościoła w kierunku na Gwoźnicę Górną	1954 r.	
10.	BARYCZ	kapliczka	nieopodal nr 246	pocz. XX w.	
11.	BARYCZ	stanowisko archeologiczne nr 1; AZP 108-76/26		epoka kamienia – epoka brązu	
12.	DOMARADZ	dawny kościół parafialny pw. św. Mikołaja Biskupa	nieopodal nr 436	1485 r.; rozbudowany w 1878 r.	A – 1110 z 21.01.1970 roku „Dawny nr rejestru A-289”
13.	DOMARADZ	dzwonnica kościelna	przy dawnym kościele parafialnym / nieopodal nr 436	1936 r.	A – 1110 z 21.01.1970 roku Dawny nr rejestru A-289”
14.	DOMARADZ	dawny cmentarz rzymskokatolicki	w otoczeniu dawnego kościoła parafialnego / nieopodal nr 436	k. XV w.	A – 1110 z 21.01.1970 roku Dawny nr rejestru A-289”
15.	DOMARADZ	cmentarz rzymskokatolicki	przy skrzyżowaniu dróg do Rzeszowa i Przemyśla	2 poł. XIX w.	
16.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 16 / przy drodze do Golcowej	I. 30-te XX w.	
17.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 25 / przy drodze do Golcowej	k. XIX w.	

18.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 29A / przy drodze do Golcowej	k. XIX w.	
19.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 227 / przy drodze do Miejsca Piastowego	I. 20-te XX w.	
20.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 459 / przy drodze do Baryczy	I. 20-te XX w.	
21.	DOMARADZ	kapliczka	nieopodal nr 654 / przy drodze do Golcowej	I. 10-te XX w.	
22.	DOMARADZ	kapliczka	obok nr 762 / nieopodal cmentarza	I. 30-te XX w.	
23.	DOMARADZ	kapliczka	przy granicy z Golcową	pocz. XIX w.	
24.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Golcowej	1898 r.	
25.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Golcowej	I. 20-te XX w.	
26.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Golcowej	pocz. XX w.	
27.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Golcowej	I. 30-te XX w.	
28.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Golcowej	pocz. XX w.	
29.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze w kierunku Miejsca Piastowego	k. XIX w.	
30.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze w kierunku Miejsca Piastowego	2 poł. XIX w.	
31.	DOMARADZ	kapliczka	przy drodze do Baryczy	I. 30-te XX w.	
32.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 1; AZP 109-75/1		dat. nieokreślone	
33.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 2; AZP 108-76/1		neolit	
34.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 4; AZP 108-76/5		okres wpływów rzymskich	
35.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 5; AZP 108-76/6		wczesna epoka brązu, neolit	
36.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 6; AZP 108-76/7		dat. nieokreślone	
37.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 7; AZP 108-76/8		dat. nieokreślone	

38.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 8; AZP 108-76/9		neolit	
39.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 9; AZP 108-76/10		epoka brązu – okres halszacki	
40.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 10; AZP 108-76/11		neolit, wczesna epoka brązu	
41.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 11; AZP 108-76/12		epoka brązu – okres halszacki, epoka kamienia – wczesna epoka brązu	
42.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 12; AZP 108-76/13		neolit, epoka brązu – okres halszacki	
43.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 13; AZP 108-76/14		okres halszacki	
44.	DOMARADZ	stanowisko archeologiczne nr 14; AZP 109-75/17		wczesna epoka brązu	
45.	GOLCOWA	kościół parafialny pw. św. Barbary	nieopodal nr 1	1485 r.; przebudowany w 1887 r.	A – 604 z 27.11.1952 roku Dawny nr rejestru A-63
46.	GOLCOWA	dzwonnica kościelna	przy kościele parafialnym / nieopodal nr 1	1903 r.	A – 430 z 02.09.2010 roku
47.	GOLCOWA	łamus	przy kościele parafialnym / nieopodal nr 1	1922 r.	A – 430 z 02.09.2010 roku
48.	GOLCOWA	cmentarz rzymskokatolicki	na południowy wschód od kościoła parafialnego (w głąb wsi)	2 poł. XIX w.	
49.	GOLCOWA	kapliczka	nieopodal nr 67	k. XIX w.	
50.	GOLCOWA	kapliczka	nieopodal nr 575 / naprzeciw kościoła parafialnego	k. XIX w.	
51.	GOLCOWA	kapliczka	nieopodal przystanku „Golcowa Środek”	k. XIX w.	
52.	GOLCOWA	kapliczka	Doboszówka	k. XIX w.	
53.	GOLCOWA	kapliczka	Doboszówka	pocz. XX w.	
54.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 2; AZP 108-76/3		dat. nieokreślone	

55.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 3; AZP 109-76/2		wczesne średniowiecze (?)	
56.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 4; AZP 109-76/3		dat. nieokreślone	
57.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 5; AZP 108-76/4		dat. nieokreślone	
58.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 6; AZP 109-77/9		okres wpływów rzymskich (?)	
59.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 7; AZP 109-77/10		kultura prahistoryczna	
60.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 8; AZP 109-76/34		schyłek neolitu	
61.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 9; AZP 109-76/35		epoka brązu i okres halsztacki	
62.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 10; AZP 109- 76/36		epoka kamienia	
63.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 11; AZP 108- 76/15		dat. nieokreślone	
64.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 12; AZP 108- 76/16		dat. nieokreślone	
65.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 13; AZP 108- 76/17		dat. nieokreślone	
66.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 14; AZP 108- 76/18		kultura neolitu	
67.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 15; AZP 108- 76/19		datowanie nieokreślone / okres wpływów rzymskich (?)	
68.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 16; AZP 108- 76/20		epoka brązu – okres halsztacki	
69.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 17; AZP 108- 76/21		neolit	

70.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 18; AZP 108-76/22		neolit	
71.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 19; AZP 108-76/23		neolit, dat. nieokreślone	
72.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 20; AZP 108-76/24		epoka brązu – okres halszacki	
73.	GOLCOWA	stanowisko archeologiczne nr 21; AZP 108-76/25		neolit – wczesna epoka brązu	

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Na dzień sporządzenia Opracowania Ekofizjograficznego Podstawowego Gminy Domaradz w opracowaniu pozostaje Audyt Krajobrazowy Województwa Podkarpackiego.

2.11 Jakość powietrza atmosferycznego

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Gmina Domaradz zaliczona została do strefy podkarpackiej. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie (GIOŚ) dokonał w strefie podkarpackiej pięcioletniej oceny jakości powietrza za lata 2019 - 2023, pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz oceny pod kątem ochrony roślin.

Ocena jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, w latach 2019-2023, wykazała jego dobry stan, o czym świadczy zakwalifikowanie strefy podkarpackiej do klasy 1 i brak przekroczeń dolnego progu oszacowania zanieczyszczeń powietrza dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla, oraz metalami (Pb, As, Cd, Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀. Natomiast ponadnormatywne przekroczenia zanieczyszczeń powietrza stwierdzono dla ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Strefa podkarpacka w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza ozonem zakwalifikowana została do klasy 3a, co oznacza przekroczenie górnych progów oszacowania. Klasę 3b strefa podkarpacka otrzymała w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ i benzo(a)pirenem, pyłem zawieszonym PM_{2,5}. Oznacza to, że dla tych zanieczyszczeń na obszarze strefy przekroczone zostały górne progi oszacowania oraz przekroczone zostały poziomy dopuszczalne ustalone dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziom docelowy B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Ocenę stanu powietrza pod kątem ochrony roślin wykonano w podkarpackiej dla zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki, tlenkiem azotu oraz ozonem. Ocena zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki oraz tlenkiem azotu, w latach 2019-2023 wykazała brak przekroczeń dolnego progu oszacowania, a strefa podkarpacka otrzymała klasę R1. Ocena zanieczyszczenia powietrza ozonem (O₃) w odniesieniu do kryterium ochrony roślin dla strefy podkarpackiej, w latach objętych analizą, wykazała przekroczenie górnego progu oszacowania i dotrzymanie poziomu docelowego. Strefa w ocenie otrzymała klasę 3a.

Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim wykonanej ze względu na ochronę zdrowia i ze względu na ochronę roślin wykazała, że w roku 2021, w strefie podkarpackiej przekroczony został poziom dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziom dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II, poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, poziom celu długoterminowego ozonu dla 8-godz. stężenia O₃ ze względu na ochronę zdrowia i poziom celu długoterminowego AOT₄₀ ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin. W latach 2022- 2023 przekroczony został poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, poziom celu długoterminowego ozonu dla 8-godz. stężenia O₃ ze względu na ochronę zdrowia i poziom celu długoterminowego AOT₄₀ ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin.

Z oceny wynika, że na terenie gminy Domaradz w latach 2021-2023 nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II, a w roku 2023 poziom celu długoterminowego ozonu dla 8-godz. stężenia O₃ ze względu na ochronę zdrowia. Średnioroczny poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w przekroczony został w roku 2021, a dotrzymany w roku 2022 i w roku 2023. W latach 2021-2023 przekroczony był poziom celu długoterminowego AOT₄₀ ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin, a w latach 2021-2022 poziom celu długoterminowego ozonu dla 8-godz. stężenia O₃ ze względu na ochronę zdrowia. (*Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podkarpackim, Raport Wojewódzki za rok 2021, 2022 i 2023*)

Z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}, oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie podkarpackiej Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 21 grudnia 2023 r. Uchwałą Nr LXIX/1184/23 przyjął *Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych* przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Nr XXVII/463/20 z dnia 28 września 2020r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz. 297). Aktualizację programu opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze dla których w ocenie rocznej za rok 2021 w strefie podkarpackiej wskazano przekroczenia norm. W Programie założono, że podstawowym działaniem zmierzającym do obniżenia stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy podkarpackiej będzie:

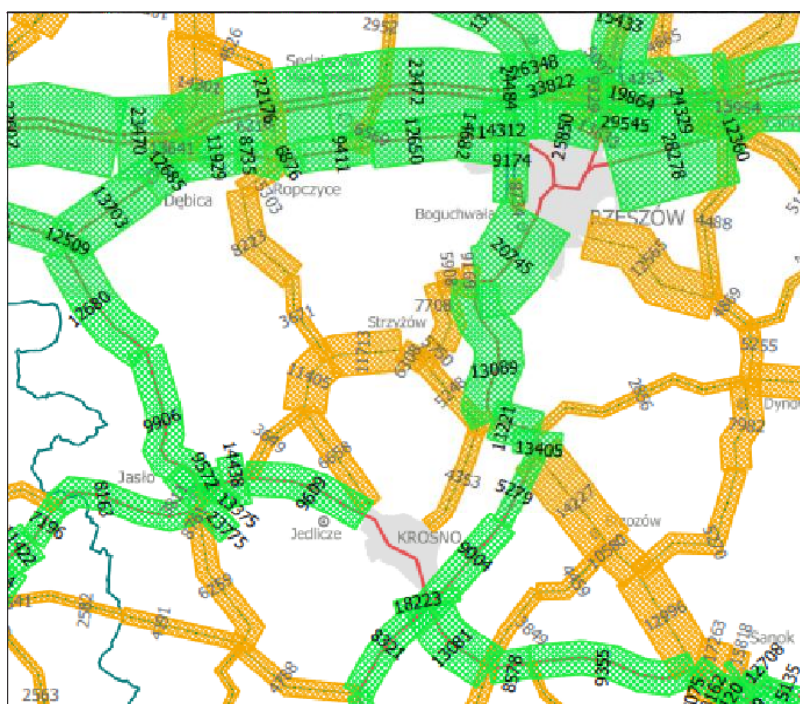
- 1) ograniczenie emisji pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu przez zmianę sposobu ogrzewania w lokalach ogrzewanych indywidualnie niskosprawnymi kotłami lub piecami na paliwo stałe tak, aby z końcem roku 2027 na terenie województwa nie funkcjonowały źródła klasy 3 i 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
- 2) prowadzenie działań kontrolnych (kod działania PsDzKo) w odniesieniu do osób fizycznych niebędących podmiotami korzystającymi ze środowiska przez odpowiedzialne samorządy gminne w strefie podkarpackiej,
- 3) zwiększanie udziału zieleni w miastach strefy podkarpackiej o liczbie mieszkańców większej niż 5000 osób (kod działania PsObZi),
- 4) edukacja ekologiczna (kod działania PsEdEk).

2.12 Zagrożenie hałasem

Na terenie gminy Domaradz klimat akustyczny jest kształtowany przede wszystkim przez hałas komunikacyjny, instalacje i urządzenia związane z działalnością rolniczą i przemysłowo-usługową.

Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drogach krajowych i wojewódzkich prowadzony był przez Generalną dyрекcję Dróg Krajowych i autostrad latach 2020-2021 i stanowi on obecnie podstawowe źródło wiedzy o ruchu drogowym na istniejącej sieci dróg krajowych i wojewódzkich w Polsce. Na drodze krajowej KD 19 na terenie gminy Domaradz do skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 884 zaobserwowano średniodobowe roczne natężenie ruchu w ilości 13405 pojazdów, a od skrzyżowania do granicy gminy w stronę Lutczy ruch pojazdów 11221. Średni dobowy ruch roczny na drodze wojewódzkiej Nr 886 wynosi 14227 pojazdów, a na drodze Nr 884 jest znacznie mniejszy i kształtuje się na poziomie 2856 pojazdów (Rysunek 10).

Rysunek 10. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) na drogach krajowych i wojewódzkich w GPR 2020/21

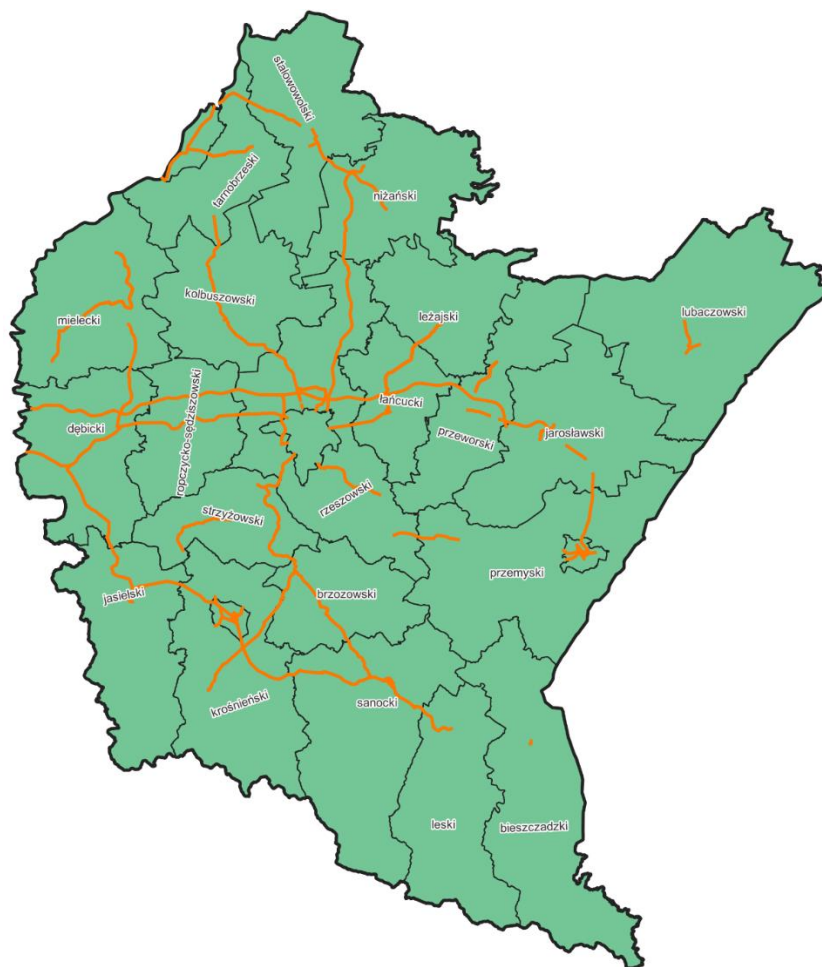
Źródło: <https://www.gov.pl/web/qddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Dla dróg o ruchu 3 000 000 pojazdów rocznie (zarządcy dróg zostali zobowiązani do sporządzenia strategicznych map hałasu (art. 118 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm). Roku 2022 opracowane zostały przez zarządców dróg:

- Strategiczne mapy hałasu dla dróg wojewódzkich o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie podkarpackim
- Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

Strategiczne mapy hałasu stanowią podstawowe źródło danych wykorzystywanych do: informowania społeczeństwa o zagrożeniach środowiska hałasem, opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska, tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem, planowania strategicznego, planowania i zagospodarowania przestrzennego. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) w 2022 r. opracowała strategiczną mapę hałasu dla drogi krajowej KD 19, a Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich dla drogi wojewódzkiej Nr 886 (Rysunek 11).

Rysunek 11. Drogi główne na terenie województwa podkarpackiego dla których opracowano strategiczne mapy hałasu

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028

Z opracowanej mapy strategicznej hałasu opracowanej przez GDDKiA wynika, że na terenie gminy Domaradz na drodze KD 19 wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w porze dziennej (LDWN) zakresie 1-5 dB i 5,1 do 10 dB, a w porze nocnej (LN) 1-5 B. Na drodze wojewódzkiej Nr 886 stwierdzono przekroczenia w zakresie 1-5 dB zarówno w porze dziennej jak i nocnej. Zarządca drogi wojewódzkiej na terenie gminy Domaradz nie planuje podejmowania działań w ciągu najbliższych 10 lat od czasu opracowania strategicznej mapy hałasu, natomiast GDDKiA realizował będzie budowę drogi ekspresowej S19 Rzeszów-Barwinek na odcinku: Jawornik- w. Domaradz (z węzłem). Realizacja inwestycji spowoduje przeniesienie większości ruchu, w tym szczególnie ciężkiego, tranzytowego.

Tabela 7. Odcinki dróg krajowych na terenie gminy Domaradz objętych zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa podkarpackiego wraz z ich charakterystyką

Lp.	ID odcinka	Numer drogi		Opis odcinka				Powiat
		krajowy	europejski	Pikietaż		Długość [km]	Nazwa	
				początek	koniec			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
28	81115	19/9	E371	228.561	233.528	4.967	LUTCZA - DOMARADZ	strzyżowski/brzozowski
29	81101	19/9	E371	233.528	236.117	2.589	DOMARADZ /PRZEJŚCIE/	brzozowski

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028, BIP UM WP, 2023 r.

Tabela 8. Odcinki dróg wojewódzkich objęte zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa podkarpackiego wraz z ich charakterystyką

Lp.	Nu- mer drogi	Opis odcinka								
		Pikietż		Dłu- gość (km)	Współrzędne (PL-ETRF89)				Nazwa	Kod TE- RYT
					początek		koniec			
		począ- tek	koniec		X	Y	X	Y		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1
19	886	0+000	10+068	10,068	21,9441	49,7735	22,0221	49,7053	Domaradz /DK19/ - Brzozów /DW887/	18

Źródło Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028

Tabela 9. Opis i usytuowanie terenów zagrożonych hałasem wyrażone wskaźnikiem LDWN i LN

Wskaźnik	Nr drogi	ID odcinka	Pikietaż		Liczba budynków z przekroczeniami hałasu wyrażanego wskaźnikiem LDWN lub Ln dB			
			Początek	Koniec	od 1 do 5	od 5.1 do 10	od 10.1 do 15	>15
1	2	3	4	5	6	7	8	9
LDWN	19/9	81101	233.528	236.117	20	16	0	0
		81115	228.561	233.528	11	8	0	0
LN	19/9	81101	233.528	236.117	32	0	0	0
		81115	228.561	233.528	16	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028, BIP UM WP, 2023 r.

Na podstawie opracowanych strategicznych map hałasu opracowany został Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028, który przyjęty został uchwałą LXXIII/1258/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028” i opublikowany w dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego (Dz.U. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz. 2474)

W programie ochrony środowiska przed hałasem przewiduje się zmniejszenie liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu na terenie województwa (Rysunek 12).

Program ochrony środowiska przed hałasem 2024-2028 zakłada długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem, w tym w zakresie planowania przestrzennego. Działania powinny być podejmowane już na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tj. ustalenia te powinny dotyczyć w szczególności:

- strefowania funkcji terenu
- obowiązku zastosowania urbanistycznych środków ochrony przed hałasem jak np. wały ziemne, ekrany akustyczne itp. jako warunek umożliwiający realizację obiektów chronionych przed hałasem i wibracjami
- nieprzekraczalnej odległości pierwszej linii zabudowy od krawędzi jezdni, jeżeli realizacja urbanistycznych środków ochrony przed hałasem nie jest możliwa
- określenia wymaganej izolacyjności akustycznej całkowitej [Rw, dB] przegrody zewnętrznej w przypadku gdy nie jest możliwe zastosowanie rozwiązań określonych w dwóch pierwszych punktach.

Rysunek 12. Zmniejszenie liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu (R=NHASMH-NHAPOH) w siatce kwadratów 500 x 500 m na terenie woj. Podkarpackiego

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028

2.13. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie województwa podkarpackiego na potrzeby oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku prowadzony jest monitoring, którego celem jest określenie, czy emitowane przez różne źródła (np. sieci energetyczne, telefony komórkowe, urządzenia domowe) PEM przekraczają dopuszczalne limity. Na terenie Gminy Domaradz dopiero w roku 2025 zlokalizowany został punkt pomiarowy monitoringu pól elektromagnetycznych (R 2025 GW 2) lecz nie ma jeszcze wyników badań. W roku 2024 najbliższy położony punkt pomiarowy znajdował się w gminie Nozdrzec w miejscowości Izdebki (współrzędne punktu dł. geogr. E 22.091189 szer. geogr. N 49.767136). W roku 2023 najbliższe punkty pomiarowe znajdowały się w Brzozowie przy ulicy Bielawskiego 18 (współrzędne punktu dł. geogr. E 22.027436 szer. geogr. N 49.691792) i przy Pl. Grunwaldzki (współrzędne punktu dł. geogr. E 22.019750 szer. geogr. N 49.694750).

W celu stwierdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WME. WME oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie

maksymalnej wartości chwilowej (EMAX), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w cytowanym rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WME nie przekracza wartości 1.

W latach 2023-2024 w żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1.

2.14 Zagrożenie ryzykiem poważnej awarii

Na terenie gminy Domaradz nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3. OCENA STANU ZACHOWANIA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH KSZTAŁTOWANIA

Głównymi czynnikami decydującymi o charakterze krajobrazu są ukształtowanie powierzchni i pokrycie terenu. W krajobraz rolno-leśny gminy wpisują się wartości historyczne i zabytkowe określane jako krajobraz kulturowy.

Walory krajobrazowe gminy Domaradz charakterystyczne są dla zurbanizowanych obszarów Pogórza. Budowane są głównie poprzez zróżnicowaną rzeźbę terenu, częściowo zalesione kilkunastokilometrowe pasma górskie przebiegające na kierunku południowy wschód i północny zachód, dolinę rzeki Stobnica z dopływami oraz zasoby kultury materialnej głównie w postaci budynków sakralnych, cmentarzy wyznaniowych, kapliczek, figur przydrożnych, zieleni w otoczeniu kościołów oraz zalesień terenów porolnych.

Wszystkie miejscowości gminy położone są na terenach podgórskich i pagórkowatych, jedynie część miejscowości Domaradz położona jest w terenie równinnym. Najwyższe wzniesienia występują na terenie miejscowości Golcowa i wahają się na poziomie 455-478 m n.p.m. (Magierów), w miejscowości Barycz na poziomie 480-487 m n.p.m. (Podlas), a w miejscowości Domaradz najwyższe wzniesienia sięgają 405 m n.p.m. (góra Chyb). Cały obszar gminy, wyłączając mały skrawek zachodni położony jest w okolicy poziomicy 300 m n.p.m. Na obszarze gminy zaznacza się zdecydowana dominacja gruntów ornych, lokalnie wzbogacana przez zadrzewienia i zakrzaczenia, zadrzewienia przydrożne i pojedyncze drzewa. Mało intensywne sposoby gospodarowania w rolnictwie sprzyjają zachowaniu czystości gleb. Gleby te jednak wymagają znacznych nakładów na obniżenie kwasowości zwiększenie zawartości próchnicy i wyrównania proporcji podstawowych składników odżywczych.

Na przestrzeni wieków działalność człowieka zmieniała naturalny krajobraz gminy. Pierwotnie drewniane budynki o charakterze mieszkalnym i gospodarczym budowane one były według przyjętego układu urbanistycznego. Obecnie większość układów ruralistycznych wiosek jest zatarta, co spowodowane jest w głównej mierze nową zabudową, która nie była dostosowana zastanego układu i lokalnego charakteru zabudowy. Charakterystycznymi elementami krajobrazu wiejskiego są kościoły, cmentarze wyznaniowe oraz kapliczki i figury przydrożne. W krajobraz kulturowy wpisują się ponadto wartości niematerialne np. m.in. herb gminy Domaradz, czy też tradycja ludowa, kultywowana na terenie gminy przez lokalne stowarzyszenia.

W Gminnym Programie Opieki na Zabytkami Gminy Domaradz na lata 2018-2021 oprócz szans jakie dają istniejące zasoby kulturowe zidentyfikowano również słabe strony i zagrożenia takie jak: wypieranie tradycyjnego drewnianego budownictwa ludowego przez zabudowę współczesną i pojawienie się inwestycji wpływających negatywnie na krajobraz kulturowy, zły stan zachowania

nielicznych obiektów zabytkowych, głównie kilku kapliczek; brak skutecznej ochrony krajobrazu kulturowego ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów rewitalizacji i rewitalizacji, niewystarczające nakłady finansowe na ochronę zabytków, niedostateczny poziom cyfryzacji zasobów dziedzictwa regionu, pozwalającej na powszechny dostęp do istniejących zasobów, brak bazy turystycznej i hotelowej na terenie gminy Domaradz.

Współzależność pomiędzy rodzajem krajobrazu, a oceną stanu zachowania krajobrazów została przedstawiona w tabeli 10.

Tabela 10. Rodzaj i stan zachowania krajobrazu

Stan zachowania Rodzaj krajobrazu	harmonijny	dysharmonijny	zdegradowany
Leśny	dobry na całym obszarze gminy	-	-
Łąkowo-pastwiskowy	dobry na całym obszarze gminy	-	-
Pól uprawnych	dobry na całym obszarze gminy, narażenie na erozję	-	miejscowo narażenie na erozję i zakwaszenie
Osadniczy	dobry na całym obszarze gminy	pojedyncze obiekty	pojedyncze obiekty

Dla obiektów szczególnie wartościowych pod względem historycznym znajdujących się w ewidencji zabytków na terenie gminy utworzone zostały strefy ochrony konserwatorskiej, w których priorytetem jest obiektów zabytkowych z wiążanego z nimi integralnie terenu. Otaczający krajobraz obecnie nie jest objęty ochroną prawną.

Najcenniejsze walory krajobrazu naturalnego i kulturowego objęte zostały Czarnorzecko-Strzyżowskim Parkiem Krajobrazowym wraz z otuliną jaką tworzy Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu. W granice tych form ochrony wchodzi południowo-zachodnia część gminy, do drogi krajowej KD 19. Krajobraz naturalny walorach przyrodniczych istotnych w systemie Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 objęty został Obszarem SOO *Wisłok Środkowy z Dopływami (PLH180030)*.

Największa zmiana krajobrazu wynikać będzie z realizacji drogi ekspresowej S 19.

4. OCENA ODPORNOŚCI ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, rozumianego jako układ dynamicznie powiązanych komponentów, zależy w znacznym stopniu od działalności człowieka, która w różny sposób może wpływać na zachowanie się tego systemu. Im środowisko danego obszaru jest bardziej wrażliwe na określony bodziec, tym mniej jest na niego odporne i odwrotnie (Kistowski 2004). Środowisko przyrodnicze wskutek działalności człowieka poddawane jest stałemu procesowi degradacji. Skutki działań człowieka w środowisku można klasyfikować ze względu na ich zasięg przestrzenny (punktowy, liniowy i powierzchniowy), czas ich trwania (długo- i krótkoterminowe), częstotliwość występowania (powtarzalne, ciągłe, cykliczne, zanikające), skalę (lokalne, regionalne,

globalne), charakter (skumulowane, synergiczne, przypadkowe, odwracalne lub nieodwracalne), skutki dotyczące zasobów nieodnawialnych.

Zdolność środowiska do regeneracji po wystąpieniu zaburzeń jego struktury bądź funkcjonowania (o charakterze naturalnym lub antropogenicznym) uzależniona jest od odporności środowiska oraz czasu, jaki upływa między momentem zakończenia oddziaływania danego czynnika odkształcającego środowisko, a powrotem do stanu początkowego.

Obszary gminy Domaradz charakteryzują się zróżnicowaną zdolnością do regeneracji, co wynika z dotychczasowej intensywności zmian degradacyjnych. Ogólnie dużą zdolnością do regeneracji charakteryzują się ekosystemy naturalne lub półnaturalne, średnią ekosystemy zdegradowane, a małą ekosystemy zdewastowane. Odporności na degradację i zdolności do regeneracji poszczególnych komponentów środowiska uzależnione są od występujących oddziaływań na obszarze gminy. Na terenie gminy najbardziej na degradację narażone są wody powierzchniowe i w mniejszym stopniu wody podziemne. Dużym zmianom podlega też szata roślinna, mocno uzależniona jest od warunków wodnych. Na zmiany szaty roślinnej wpływają globalne i lokalne zmiany klimatyczne. Zagrożenia flory i fauny wynikają z dużej presji na zajmowanie terenów pod zabudowę i ograniczania powierzchni zbiorowisk roślinnych. Wysoką odporność wykazują również zbiorowiska segetalne i synantropijne. Najbardziej wrażliwe na degradację są obszary dolinne i podmokłe. Powietrze atmosferyczne również jest silnie narażone na degradację, pochodząca głównie, na które największy wpływ wywiera „niska emisja” głównie w sezonie grzewczym. Przekształcenia rzeźby na terenie gminy występują lokalnie, podczas realizacji obiektów budowlanych i w mniejszym stopniu może wynikać stopniu eksploatacji kruszywa.

Generalnie ekosystemy wielkopowierzchniowe są bardziej odporne na degradację. Na terenie gminy Domaradz do takich ekosystemów można zaliczyć kompleksy leśne oraz mozaikowate ekosystemy zadrzewień i zakrzaczeń przemieszanych z łąkami i pastwiskami, czy gruntami ornymi. Istniejące ekosystemy łąkowo-łęgowe w dolinach rzek i potoków w pewnym stopniu zachowały naturalny charakter. Na szczególną uwagę zasługuje kompleks łąk świeżych znajdujących się nad rzeką Stobnica. Szczególnej ochronie należy poddać zielen łągową, stanowiącą naturalną obudowę biologiczną cieków wodnych i obszar występowania nisz ekologicznych, oraz zadrzewienia na gruntach porolnych. Obszarami o średniej zdolności do regeneracji są obszary przekształcone lub zdegradowane, które zachowały zdolność powrotu do stanu wyjściowego, w szczególności obejmujące grunty orne intensywnie użytkowane łąki, niewielkie płąty leśne, oraz zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne. Monokultury obniżają odporność środowiska i wpływają na zubożenie gatunkowe i populacyjne. Obszarami o małej zdolności do regeneracji są ekosystemy zdewastowane, które utraciły zdolność do powrotu do stanu wyjściowego, obejmujące głównie tereny zurbanizowane. Są to biocenozy charakteryzujące się uboższym składem gatunkowym, więc jednocześnie o mniejszej odporności.

5. OCENA ZGODNOŚCI DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA GMINY DOMARADZ Z CECHAMI I UWARUNKOWANIAM PRZYRODNICZYMI

Obecne zagospodarowanie gminy i stan środowiska wynika z przemian społeczno-gospodarczych zachodzących na przestrzeni wieków, o różnym stopniu intensywności

o zróżnicowanym rozkładzie przestrzennym. Antropogeniczne przekształcenia środowiska przyrodniczego gminy doprowadziły w konsekwencji do ukształtowania na jej obszarze krajobrazów:

- leśno-rolniczego, z przewagą siedlisk lasowych,
- rolniczego, z przewagą mozaikowato rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola,
- krajobrazów mozaikowych, z przewagą terenów porolnych,
- łąkowych, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
- zurbanizowanych (mieszkaniowo-usługowych),
- komunikacyjnego.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru jest zgodne uwarunkowaniami przyrodniczymi gminy.

6. OCENA CHARAKTERU I INTENSYWNOŚCI ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Zmiany zachodzące w przestrzeni i zasobach gminy są ściśle powiązane z jej rozwojem, a dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania terenów był z reguły zgodny z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Intensywność tych zmian jest zróżnicowana i najczęściej rozciągnięta w czasie i ściśle powiązana jest z urbanizacją terenów wiejskich i maksymalnym wykorzystaniem i zagospodarowaniem terenów. Główne kierunki zmian to:

- a) rozwój zabudowy i idący za tym rozwój komunikacji skutkujące wzrostem antropopresji i niekorzystnych zjawisk jak np. przerwanie korytarzy ekologicznych, czy wzrost zanieczyszczeń środowiska,
- b) poprawa jakości wód głównie poprzez rozbudowę i budowę gminnego systemu kanalizacji sanitarnej i poprawa klimatu akustycznego,
- c) rozwijanie powiązań zewnętrznych poprzez budowę drogi ekspresowej S19, której realizacja wpłynie lokalnie na zmiany krajobrazu, przebieg korytarzy migracyjnych zwierząt, rozwój procesów inwestycyjnych w pobliżu węzłów komunikacyjnych,
- d) przekształcenia w rolnictwie związane ze zmianą krajobrazu rolniczego i zmniejszeniem różnorodności biologicznej terenów rolnych, spowodowane w głównej mierze przez zmiany klimatu, mechanizację, intensyfikację nawożenia i stosowanie środków ochrony roślin, zwiększenie ilości upraw monokulturowych, zanikanie zadrzewień śródpolnych, odłogowanie terenów o niskiej wartości rolniczej, zajmowaniem terenów pod zabudowę,
- e) melioracje – początkowo, w okresie intensywnych prac melioracyjnych (zwłaszcza drenarskich) skutkowały obniżeniem poziomu wód gruntowych, obecnie w konsekwencji braku renowacji rowów melioracyjnych zauważalne jest podniesienie się poziomu wód gruntowych, procesy te spowodowały zmiany w siedliskach przyrodniczych,
- f) zmiany w drzewostanach leśnych wynikające z mniejszego lub większego nasilenia w czasie ich wycięcia, w ostatnich latach zauważalna intensyfikacja,
- g) procesy naturalnej sukcesji na gruntach porolnych i nieużytkach, na enklaw łąk i nieużytków wewnątrz kompleksów leśnych i na niektórych terenach graniczących z lasem, co z punktu widzenia środowiska jest zjawiskiem korzystnym, dalsze przekształcenia na tych obszarach prowadzić będą do procesów lasotwórczych.

Charakter większości zmian jest odwracalny, w dłuższym lub krótszym czasie. Tendencje poprawy stanu środowiska dotyczą przede wszystkim maksymalizacji wykorzystania potencjału przestrzeni rolniczej, poprzez jej utrzymanie, optymalizację struktury przestrzennej, oraz poprawę parametrów jakościowych (stosunki powietrzno-wodne, chemizm gleb, poziom agrotechniczny), oraz poprawy stanu jakości wód poprzez głównie rozbudowę i budowę gminnego systemu kanalizacji sanitarnej.

7. OCENA STANU OCHRONY I UŻYTKOWANIA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH, W TYM BIORÓŻNORODNOŚCI

Z przeprowadzonej analizy wynika, że zasoby Gminy Domaradz są chronione w należyty sposób. Gmina ma duży potencjał do rozwoju turystyki, więc ważne jest zachowanie regionalno-historycznej skali i struktury jednostek osadniczych, oraz ochrona krajobrazu. Ocenę stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych przedstawiono poniżej Tabeli 11.

Tabela 11. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych na terenie Gminy Domaradz

Zasoby przyrodnicze	Ocena użytkowania	Ocena stanu ochrony
Energia słoneczna, energia wodna, energia wiatrowa, energia geotermalna, energia z biomasy i z biogazu	Na terenie gminy brak jest większych farm fotowoltaicznych. Mniejsze instalacje fotowoltaiczne funkcjonują na lub przy budynkach mieszkalnych lub użyteczności publicznej. Brak pozostałych źródeł OZE	Możliwe do wykorzystania bez potrzeby specjalnej ochrony.
Surowce naturalne	Udokumentowane złoża kopalin nie występują.	Brak udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy.
Powietrze atmosferyczne	W roku 2023 stwierdzono przekroczenia poziom celu długoterminowego AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin.	Stan powietrza należy określić jako dobry. W latach 2017-2022 gmina realizowała Plan Gospodarki niskoemisyjnej, a obecnie realizuje Program „Czyste Powietrze”
Wody powierzchniowe	Większość terenu gminy znajduje się w zlewni rzeki Stobnica, prawego dopływu Wisłoka, wpadającego do Sanu w dorzeczu Wisły. Północno-wschodnia część gminy odwadniana jest przez potok Baryczka w kierunku rzeki San.	Stan wód ocenia się jako zły. Cała gmina została wyznaczona jako obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami ze źródeł komunalnych. Na terenie gminy realizowany jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych dla aglomeracji Domaradz.
Wody podziemne	Ich stan ilościowy oraz chemiczny został określony jako dobry.	Ochrona wód podziemnych jest zapewniona przez sukcesywną rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej.
Świat roślinny i zwierzęcy	Najcenniejsze zasoby objęte zostały prawną ochroną przyrody i krajobrazu. Ponadto prowadzona jest racjonalna gospodarka leśna i	Znaczna część gminy znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego.

	rolna, a większość dolin rzek i potoków pozostaje w naturalnym użytkowaniu.	
Gleba	Typowe gleby bielcowe brunatne i lessowe, z północnej części gminy gleby piaszczyste luźne Większość gleb gminy ma słabą przydatność rolniczą. Gleby najwyższych klas zajmują ok. 7 % powierzchni gminy. Niska wartość użytkową gleb pogarsza duży udział gleb o niskiej kwasowości.	W gminie prowadzi się racjonalną gospodarkę rolną. Znaczący udział gleb gminy wymaga wapnowania. Gleby chronią przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r (z późn. zm) o ochronie gruntów rolnych i leśnych
Lasy	Małe i średnie kompleksy leśne zajmują 24,3 % powierzchni gminy. Są siedliskiem wielu gatunków zwierząt.	Lasy chronione są przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r, o lasach oraz ww. ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
Tereny zurbanizowane.	Zabudowa mieszkaniowo-usługowa przemieszana z zabudową zagrodową skupiona jest wzdłuż dróg i w dolinach. Na stokach wzniesieniach rozlokowana jest historycznie uwarunkowana zabudowa rozproszona. Zabudowie towarzyszą gatunki synantropijne i ruderalne.	Tylko niewielki obszar pokryty jest planami miejscowymi. Zabudowa nie wkracza jednak na tereny o najwyższych wartościach przyrodniczych. Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Domaradz będzie ograniczać rozpraszanie zabudowy.

Źródło: opracowanie własne

8. OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROZEŃ I MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZANIA

Ocenę stanu środowiska oraz źródeł jego zagrożeń scharakteryzowano w rozdziale 2 i częściowo w rozdziałach 6 i 7. Ograniczenia i zagrożenia przedstawiono w Załączniku 2 .

9. PROGNOZA DAJSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Prognozowanie zmian zachodzących w środowisku, czyli określenie kierunków oraz intensywności przekształceń i degradacji środowiska mogą wynikać z dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania, a także z naturalnych procesów przyrodniczych. Z uwagi na istniejące uwarunkowania środowiskowe, na podstawie przeprowadzonych analiz, oceny stanu środowiska oraz tendencji rozwojowych gminy przewiduje się, że zmiany środowiskowe będą miały niewielki, lokalny zasięg i ograniczoną intensywność. Tereny będą zajmowane głównie pod budownictwo mieszkaniowe i towarzyszące usługi, ograniczone do terenów wyznaczonych w Planie Ogólnym Gminy Domaradz. Zmiany środowiskowe w dalszej perspektywie mogą w szczególności dotyczyć:

- rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz związanego, z tym rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji o lokalnym zasięgu, a realizacja drogi ekspresowej S 19 może generować presję na lokalizację terenów magazynowo-produkcyjnych, co może

powodować trwałe zajęcie powierzchni gruntu, zmiany w pokryciu terenu roślinnością oraz zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych,

- ograniczona już obecnie produkcja rolna i jej mała opłacalność, a także zmiany społeczno-gospodarcze spowodują jej jeszcze większe odłogowanie gruntów i w efekcie sukcesję naturalną, tych terenów, z drugiej strony presja społeczna na dostęp do zdrowej żywności może spowodować rozwój rolnictwa ekologicznego,
- zainwestowanie może powodować wchodzenie gatunków obcych dla naturalnego środowiska, natomiast zmiany klimatyczne idące do ocieplenia klimatu mogą powodować wchodzenie nowych ciepłolubnych gatunków, które na terenie gminy dotychczas nie występowały,
- zrealizowana droga ekspresowa S 19 spowoduje skanalizowanie obecnie uciążliwego ruchu przebiegającego przez tereny mieszkaniowe, jednak spowoduje też skanalizowanie ciągów migracyjnych zwierząt do przejść dla zwierząt przewidzianych w ciągu tej drogi, jednocześnie silne natężenie ruchu na tej drodze może generować zanieczyszczenie powietrza i hałas,
- rozwój sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, a także realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków w terenach, że rozwój sieci kanalizacyjnej niej technicznie możliwy i nieekonomiczny wpłyną będą na zmniejszenie zanieczyszczenia wód,
- tereny podmokłych łąk i inne ekosystemy nieleśne o dużej wilgotności mogą polegać niekorzystnym zmianom w wyniku długotrwałych suszy.

10. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) jest najważniejszym krajowym dokumentem wskazującym cele i kierunki działań adaptacyjnych jakie należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach tj. w gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Skutki zmiany klimatu uwidaczniają się poprzez występowanie w szczególności takich zjawisk jak:

- 1) częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych jak np. deszcze nawalne, dłuższe okresy występowania suszy, zwiększenie dni z bardzo silnymi wiatrami,
- 2) zmiany warunków hydrologicznych i ekosystemowych rzek, zbiorników wodnych i terenów podmokłych i wzrost zagrożenia powodziowego i występowania lokalnych podtopień
- 3) zmiany warunków wegetacji, zmiany w siedliskach przyrodniczych i składzie gatunkowym ekosystemów.

Na poziomie lokalnym, gminnym adaptacja do zmian klimatu i realizacja celów zapisanych w SPA 2020 obejmuje działania polegające na dostosowaniu się do nowych warunków klimatycznych, takie jak

- 1) zwiększenie zabezpieczenia powodziowego, w tym ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, zwiększenie retencji i utrzymanie cieków oraz związanej z nimi infrastruktury hydrotechnicznej w dobrym stanie,

- 2) podjęcie działań sprzyjających zachowaniu, ochronie i wzbogacaniu walorów przyrodniczych terenów wchodzących w skład systemu przyrodniczego gminy, w tym niezabudowywanie do lin rzek i potoków mających duże znaczenie w przewietrzaniu terenów oraz w kształtowaniu odpowiednich warunków życia w gminie oraz na terenach sąsiednich,
- 3) ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery poprzez redukcję spalania paliw kopalnych, modernizację systemów ogrzewania oraz podnoszenie efektywności energetycznej, stosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła, oraz korzystanie z energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- 4) rozbudowa i budowa sieci kanalizacyjno-deszczowej, oraz maksymalne wykorzystanie wód opadowych i roztopowych poprzez ich retencjonowanie w zbiornikach, w granicach terenów zurbanizowanych, przy czym należy uwzględnić fakt, że systemy kanalizacji przejmować będą znacznie większe ilości wody np. pochodzącej z deszczy nawalnych,
- 5) spowolnienie odpływu wód deszczowych poprzez ich retencjonowanie w powiązaniu z terenami zieleni, lub szerszym zakresie z terenami otwartymi, w ochrona przed zabudową terenów dolin rzecznych i dolin potoków
- 6) działania mające na celu utrzymanie istniejących ekosystemów oraz ich ochronę i wzbogacanie poprzez wprowadzenie nowej zieleni w terenach zabudowanych (np. zieleni przydrożnej),
- 7) wprowadzanie nowych gatunków odpornych na działanie suszy na terenach rolnych i w uprawach ogrodniczych,
- 8) ochrona i uzupełnienie zadrzewień śródpolnych oraz biologicznej obudowy cieków.

11. PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Struktura przestrzenna gminy powinna być oparta na uwarunkowaniach przyrodniczych, determinowanych głównie przez rzeźbę terenu, hydrogeologię i układ hydrograficzny. Do najważniejszych obszarów kształtujących strukturę funkcjonalno- przestrzenną należą lasy, tereny łąk i pastwisk obszary oraz doliny rzeczne i potoków. Obszary o najcenniejszych zasobach przyrodniczych i krajobrazowych objęte zostały ochroną prawną w postaci Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (otulina parku krajobrazowego), specjalnego obszaru ochrony (SOO) Natura 2000 Wiśłok Środkowy z Dopływami (PLH180030). Zachowanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych zapewnia przestrzeganie przepisów wynikających z aktów prawnych powołujących ww. formy ochrony przyrody.

Doliny rzeczne oraz kompleksy leśne warunkują utrzymanie równowagi w środowisku przyrodniczym poprzez zawartą w ich obrębie różnorodność ekosystemów leśnych, łąkowych, wodnych. Podnoszą także walory krajobrazowe gminy, więc ich zainwestowanie powinno być ograniczone. Dolina rzeki Stobnicy należy do terenów zagrożonych wodami powodziowymi. Ochronę przed powodzią realizuje się głównie przez odpowiednie kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, a w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne.

Lasy, doliny rzeczne oraz ciągi zadrzewień, zakrzewień i łąk wzdłuż rzek i potoków są strukturami krajobrazowymi wyjątkowo bogatymi przyrodniczo i sprzyjającymi migracji wielu różnych grup gatunków. Zapewniają również właściwe warunki aerosanitarne obszaru gminy.

Szczególną funkcję przyrodniczą pełnią także obrzeża lasów (tzw. granica rolno-leśna). Jest to jedna z najważniejszych i najłatwiej dostrzegalnych granic krajobrazowych. Obrzeża lasów pełnią funkcję korytarzy ekologicznych umożliwiając migrację roślin, zwierząt i grzybów. Na trasie korytarzy ekologicznych tereny zabudowane i drogi stanowią barierę ekologiczną, więc korytarze ekologiczne powinny być chronione i pozostawione jako tereny wolne od zabudowy.

Krajobraz rolniczy to dominujący typ krajobrazu i wywiera ogromny wpływ na środowisko naturalne i różnorodność biologiczną. Gatunki zwierząt i roślin związanych z terenami rolniczymi (zbiorowiska segetalne) są obecnie najbardziej zagrożoną grupą organizmów, zwłaszcza ptaki, których liczebność populacji wyraźnie maleje i może być narażona na wyginięcie (m.in. kraska, rycyk, kulik wielki, świergotek polny, ortolan, szczygieł, przepiórka, kuropatwa). Przed zabudową chronione są gleby o wysokich klasach bonitacyjnych. Funkcje glebochronne, wodochronne pełnią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne (tzw. wyspy leśne), jednocześnie i jednocześnie podnosząc walory krajobrazowe przestrzeni gminy.

W terenach zabudowy funkcje przyrodnicze pełnią tereny zieleni publicznej tj. parki, cmentarze, zadrzewienia przydrożne. Ustalenia w dokumentach planistycznych dotyczące zachowania terenów biologicznie czynnych, wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, przyczyniają się do zachowania stabilności systemu przyrodniczego i krajobrazu.

Na strukturę przestrzenną wpływ mają także tereny, które z zasady powinny być chronione przed zabudową tj. tereny osuwiskowe i zagrożone powstawaniem osuwisk, obszary zmeliorowane, tereny źródliskowe.

Wyszczególnione powyżej tereny pełnią ważną rolę m.in. klimatyczno-higieniczną, ekologiczną, estetyczną, wypoczynkową, akustyczną, a ponadto są istotne dla wzmocnienia ekologicznych powiązań funkcjonalnych z przyrodniczymi obszarami na terenach sąsiadujących gmin. Są one zaliczane do terenów otwartych i powinny być zachowane w możliwie nieprzekształconej formie,

12. PRZYDATNOŚĆ ŚRODOWISKA, MOŻLIWOŚCI ROZWOJU I OGRANICZENIA DLA RÓŻNYCH RODZAJÓW UŻYTKOWANIA I FORM ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU

Wyznaczenie terenów korzystnych i niekorzystnych wynika w dużej mierze z istniejącego zainwestowania oraz uwarunkowań przyrodniczych występujących na terenie gminy Domaradz. Zasadniczymi uwarunkowaniami, które będą ograniczać rozwój zabudowy są:

- tereny objęte prawną ochroną przyrody,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz tereny narażone na podtopienia położone w bezpośrednim sąsiedztwie mniejszych cieków,
- tereny zmeliorowane,
- tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,
- strefy ochronne ujęć wody,
- zabytki wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków wraz ze strefami konserwatorskimi, zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Domaradz, w tym zabytki archeologiczne
- grunty rolne klas I-III oraz grunty leśne,

- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy,
- liniowe źródła pola elektromagnetycznego linii elektroenergetycznych wysokich (400 kV) i średnich napięć,
- gazociąg wysokoprężny o dużej średnicy,
- tereny narażone na ponadnormatywny hałas drogowy, w szczególności w sąsiedztwie drogi ekspresowej S 19 i drogi krajowej KD 19,
- lokalnie tereny narażone na mgły w sąsiedztwie rzek i potoków oraz w lokalnych obniżeniach terenu.

Elementem sprzyjającym zaś zabudowie będą istniejące i planowane obiekty infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej. W pierwszej kolejności zabudowa realizowana będzie jako uzupełnienie i zagęszczenie istniejącej zabudowy. Pod zabudowę będą przeznaczone tereny w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, co będzie skutkowało ograniczeniem rozpraszania zabudowy, a także tereny nieużytków i gruntów rolnych o niskiej klasie bonitacyjnej. Tereny w sąsiedztwie drogi ekspresowej S 19 i węzłów komunikacyjnych mogą sprzyjać rozwojowi terenów magazynowo-składowych. W najbliższych latach nie przewiduje się rozwoju nowej sieci komunikacyjnej.

W celu zachowania różnorodności biologicznej i ciągłości ekologicznej oraz ochrony walorów krajobrazowych należy:

- unikać dalszej fragmentacji większych kompleksów leśnych, do mniejsze winny być łączone poprzez zalesienia,
- chronić siedliska łąkowo-grądowe i świeżych i podmokłych łąk,
- prowadzić prawidłową gospodarkę leśną zapewniającą ochronę gatunkową, poprawę kondycji drzewostanów, w tym ograniczanie nadmiernego wyrębu drzewostanu,
- ograniczać rozwój zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej na terenach o trudnych warunkach fizjograficznych m.in. skarpy o dużym nachyleniu, doliny narażone na zastoiska powietrza,
- rozwijać tereny zieleni w obszarach zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- zachować dotychczasowe użytkowanie terenów rolnych, zwłaszcza o wysokiej klasie bonitacyjnej,
- chronić zabytki i ich otoczenie, nie objętych wpisem do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków, w tym poprzez odpowiednie użytkowanie,
- zachować mozaikowość użytkowania terenów, w tym poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.

Na obszarze gminy Domaradz wyróżniono funkcjonalno-przestrzenne predyspozycje terenów:

1. Tereny zachowania systemu przyrodniczego jako funkcja dominująca. Funkcją uzupełniającą mogą być tereny rekreacyjno-wypoczynkowe o małym znaczącym wpływie na stan środowiska oraz tereny rolne posiadające walory krajobrazowe, preferowane do zachowania w dotychczasowym stanie. Na tym obszarze realizowana jest droga ekspresowa S 19, która w dużej części gminy przebiegać będzie w tunelu, a na pozostałych odcinkach realizowane będą przejścia dla zwierząt, więc dominująca funkcja będzie zachowana.

2. Tereny w większości zainwestowane – zabudowane i preferowane do rozwoju zabudowy, na których nie występują istotne ograniczenia dla rozwoju zabudowy, wynikające z uwarunkowań środowiska naturalnego. Punktowo mogą występować niewielkie obszary lub obiekty o walorach przyrodniczych.
3. Tereny buforowe, mało zainwestowane – zabudowane i podlegające presji na środowisko ze strony terenów zainwestowanych, na których nie występują istotne ograniczenia do rozwoju zabudowy wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i środowiskowych. Punktowo mogą występować obszary lub obiekty o walorach przyrodniczych oraz tereny osuwiskowe.

Funkcjonalno-przestrzenne predyspozycje terenu określone zostały na Załączniku 3 do Prognozy.

13. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Aktualizacja *Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych* przyjęta Uchwałą Nr LXIX/1184/23 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 21 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz 297)
2. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
3. Bank Danych o Lasach
4. *Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2023 r.*, PIG, Warszawa 2024 r.
5. Centralna Baza Danych Geologicznych
6. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>, Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>
7. *Chemizm gleb ornych Polski w 2025 r.*, IUNG, 2025 r.
8. Geoportal krajowy: www.mapy.geoportal.gov.pl
9. Geoportal NID: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>
10. Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>
11. *Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Domaradz na lata 2018-2021*, Domaradz kwiecień 2018 r.
12. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Matuszkiewicz J.M., 1993, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158 *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028* uchwalony Uchwałą NR LXXIII/1258/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 25 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz 2474)
13. *Ocena Stanu Akustycznego Środowiska na terenie Województwa Podkarpackiego w roku 2024.*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2025 r.
14. *Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie podkarpackim*, GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, 2025 r.
15. *Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie podkarpackim*, GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, 2024 r.
16. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028* uchwalony Uchwałą NR LXXIII/1258/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 25 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz 2474)
17. *Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2024 r.
18. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego na lata 2024-2028* uchwalony Uchwałą NR LXXIII/1258/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 25 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz 2474)

19. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, 2022 r.
20. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2022*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, 2023 r.
21. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2023*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, 2024 r.
22. *Regionalizacja Przyrodniczo-Leśna Polski 2010*, R. Zielony i A. Kliczkowska, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, W-wa 2012 r.
23. *Studium Przyrodnicze dla gminy Domaradz*, Usługowy Zakład Fizjografii i Geologii Inżynierskiej – Emil Nowa i Janina Nowak, Rzeszów lipiec 1999 r.
24. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za 2023 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, 2024 r.
25. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za 2024 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, 2025 r.
26. <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>
27. <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021> (data dostępu: 22.11.2024 r.)
28. <https://bip.podkarpackie.pl/index.php/informacja-o-srodowisku/ochrona-przed-halasem/elektroniczna-baza-danych-dotyczaca-map-akustycznych/6284-mapy-akustyczne-dla-glownych-drog-o-obciazeniu-ruchem-powyzej-3-mln-przejazdow-rocznie-oraz-aglomeracji-powyzej-100-tys-mieszkancow-tj-miasto-rzeszow>
29. mapy.zabytek.gov.pl/nid/ (data dostępu: 26.11.2024 r.)

14. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Domaradz na tle powiatu oraz gminy graniczące	4
Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	9
Rysunek 3. Zagrożenie suszą	10
Rysunek 4. Gleby chronione.....	11
Rysunek 5. Obszary osuwiskowe	14
Rysunek 6. Obszary objęte ochroną przyrody i krajobrazu	32
Rysunek 7. Korytarze ekologiczne łączące sieć Natura 2000	37
Rysunek 8. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Domaradz	38
Rysunek 9. Zabytki	39
Rysunek 10. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) na drogach krajowych i wojewódzkich w GPR 2020/21	48
Rysunek 11. Drogi główne na terenie województwa podkarpackiego dla których opracowano strategiczne mapy hałasu.....	49
Rysunek 12. Zmniejszenie liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu (R=NHASM-HNAPOH) w siatce kwadratów 500 x 500 m na terenie woj. Podkarpackiego.....	52

15 SPIS TABEL

Tabela 1. Klasy bonitacyjne gleb w gminie Domaradz	11
Tabela 2. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Domaradz	12
Tabela 3. Zasobność gleb w podstawowe składniki pokarmowe (% użytków rolnych).....	12
Tabela 4. Zestawienie osuwisk występujących na terenie gminy Domaradz	14
Tabela 5. Własność lasów na terenie gminy Domaradz	35
Tabela 5. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Domaradz	40
Tabela 6 . Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Domaradz - stan na dzień 31.12.2024 r.	42
Tabela 7. Odcinki dróg krajowych na terenie gminy Domaradz objętych zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa podkarpackiego wraz z ich charakterystyką	50
Tabela 8. Odcinki dróg wojewódzkich objęte zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa podkarpackiego wraz z ich charakterystyką	50
Tabela 9. Opis i usytuowanie terenów zagrożonych hałasem wyrażone wskaźnikiem LDWN i LN ..	50
Tabela 10. Rodzaj i stan zachowania krajobrazu	54
Tabela 11. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych na terenie Gminy Domaradz	57

16. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1 Środowisko przyrodniczo-kulturowe	
Załącznik 2 Ograniczenia i zagrożenia w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Domaradz	
Załącznik 3 Funkcjonalno- przestrzenne predyspozycje terenów gminy Domaradz	